

Vlaams
Parlement

vergadering **C167**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 30 april 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de open oproep voor de realisatie van het nieuwe VRT-omroepgebouw – 1965 (2019-2020)	4
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de dalende ranking van ons land op de wereldranglijst van persvrijheid – 2035 (2019-2020)	10
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het tententekort voor zomerkampen – 2055 (2019-2020)	15
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het vervroegd afschaffen van subsidies voor gesubsidieerde contractuelen – 1974 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het vroegtijdig schrappen van de gescostatuten in de cultuursector – 2003 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de stopzetting van de gescomiddelen voor acht organisaties – 1992 (2019-2020)	19
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de preciaire positie van de individuele kunstenaars en werkers tijdens en na de coronacrisis – 1975 (2019-2020)	25
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de herkomst van de 4 miljoen euro voor de tweede ronde van de projectsubsidies – 1989 (2019-2020)	29
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de impact van de coronacrisis op de festivalsector – 2001 (2019-2020)	32

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over steunmaatregelen voor de cultuursector tijdens de coronacrisis
– 2031 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over een noodfonds voor de gesubsidieerde sectoren
– 2002 (2019-2020)

37

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over coronasteunmaatregelen in de erfgoedsector
– 2032 (2019-2020)

45

VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de open oproep voor de realisatie van het nieuwe VRT-omroepgebouw – 1965 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Op 26 maart 2020 konden we in De Standaard lezen: "Het VRT-omroepgebouw wordt kleiner en een paar functies worden geschrapt. Het zijn nu vooral de aannemers die aan het stuur zitten."

Begin 2016 werd na een architectuurwedstrijd bekendgemaakt dat het team Robbrecht en Daem architecten en Dierendonckblancke architecten zou instaan voor de realisatie van een nieuw hedendaags VRT-omroepgebouw. Doel was een compact, duurzaam en optimaal toegankelijk gebouw neer te zetten dat tevens kon functioneren als cultuur- en ontmoetingscentrum. Een noodzaak want het huidige omroepgebouw voldoet niet meer aan de hedendaagse normen voor energieprestaties en aan de noden van een modern mediabedrijf. Een grondige renovatie bleek onbetaalbaar en sowieso minder energiesluitend.

Begin november 2019 besloot de VRT over te gaan tot een eenzijdige buitengerechtelijke ontbinding van de overeenkomst met de architecten. Het ontwerp-team bleek geen realistische raming opgesteld te hebben en er was een onherstelbare vertrouwensbreuk ontstaan.

Op 26 maart werd het bericht gelanceerd dat er een publieke aanbesteding uitgeschreven werd waarop geïnteresseerden konden intekenen. Daarin zitten een aantal opvallende aanpassingen die verschillen van de initiële open oproep.

Er is een nieuwe inperking van 55.000 vierkante meter naar 46.000 vierkante meter. Dat is minder dan de helft van het huidige gebouw dat 95.000 vierkante meter is.

Het budget is afgetopt van 150 miljoen euro naar 140 miljoen euro, waarvan 15 miljoen euro dient voor inrichting.

Volgens De Standaard wordt er met een formule van 'design and build' gewerkt en niet meer met een open oproep of, zoals vrij onlangs nog werd aangegeven door de VRT, met een zuivere bouwteamopdracht.

De nieuwe procedure zou begeleid worden door de Vlaamse en de Brusselse bouwmeesters, maar Leo Van Broeck bleek daar nog niet van op de hoogte te zijn bij het ter perse gaan van het artikel.

In de opdracht stond verder dat kandidaten kunnen deelnemen tot april 2020.

Minister, klopt het dat de 'design and build'-procedure zal worden toegepast? Zo ja, wat is uw mening over de switch van een open oproep naar een 'design and build'-opdracht waar wellicht de aannemers het hoge woord zullen voeren en in veel mindere mate de architecten? Waarom is niet gekozen voor de zuivere bouwteamopdracht?

Waarom is de keuze gemaakt om het gebouw met 9000 vierkante meter te verkleinen? Waarin liggen die minder aantal vierkante meters? Is het enkel, zoals De Standaard meldt, minder hoge plafonds of heeft dit toch ook repercussies op bureaus en studio's en dus op het personeelsbestand? Hoeveel mensen kunnen er tewerkgesteld worden in dit kleinere gebouw? Is dit ongeveer hetzelfde aantal als nu of worden alternatieven zoals desksharing en thuiswerk de standaard bij de VRT? Impliceert de inperking van ruimte een verdere inkrimping van het personeel op termijn?

Waarom werd het budget met 10 miljoen euro ingeperkt? Een te krap budget is, zoals algemeen geweten, een van de voornaamste oorzaken dat projecten meer gaan kosten dan ze begroot werden. Is dit niet vragen om problemen op termijn of is er gewoon minder budget nodig, nu het gebouw compacter wordt? Wat zijn dan vooral de voordelen van de kleinere constructie? Of werd de schaal van het gebouw kleiner omdat het beschikbare budget anders ontoereikend bleek? Zijn er door deze budgetcut, naast vierkante meter ook duurzame of energie-efficiënte maatregelen uit het eerdere ontwerp gesneuveld?

Zijn de Vlaamse en Brusselse bouwmeesters ondertussen betrokken bij dit proces en zullen zij dit verder begeleiden?

Het idee van team Robbrecht en Daem - Dierendonckblancke architecten om een publieke bistro te implementeren waarbij bezoekers inkijk konden krijgen in de mediabedrijvigheid is niet meer opgenomen in de nieuwe oproep. Wordt nog voldoende aandacht besteed aan de functie van cultureel en ontmoetingscentrum? Op welke manier werd dit opgenomen in de nieuwe 'design and build'-opdracht?

De deadline om in te tekenen lag op 10 april 2020. De oproep werd naar architecten verspreid rond 19 maart 2020. Op dat moment ontspon de coronacrisis zich en nam de overheid verschillende maatregelen, waaronder thuiswerk, onlineoverleg tussen architecten en bouwheren. Minister, bent u van mening dat, gezien de ingrijpende omstandigheden, drie weken voldoende was om in te tekenen? Hoeveel voorstellen werden uiteindelijk ingediend?

Hoe verloopt de verdere procedure? Wanneer gebeurt de toekenning en wanneer starten de werken?

Wat is de stand van zaken betreffende de contractverbreking met de vorige ontwerpers Robbrecht en Daem - Dierendonckblancke architecten?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: De opvolging van de nieuwbouw van de VRT behoort uiteraard tot de bevoegdheid van de raad van bestuur en is als dusdanig niet de bevoegdheid van mezelf of van de Vlaamse Regering. Wij hebben in de beleidsnota Media en in het regeerakkoord een drietal elementen naar voren geschoven. Ten eerste gaat het over de site aan de Reyerslaan te Brussel. Ten tweede is er een budget dat moet worden nageleefd. Ten derde moet het op korte termijn kunnen worden gerealiseerd en moet het gaan over een mediagebouw dat de VRT klaarmaakt voor de media-uitdagingen van deze eeuw en dat voor de medewerkers comfortabel is om te werken.

Binnen dat kader heb ik een aantal van uw vragen doorgegeven aan de VRT. Ik zal de elementen die zij mij hebben bezorgd, aan u communiceren.

Initieel koos de VRT om te werken met een openoproepwedstrijd. Dat impliceert dat in eerste instantie een ontwerpteam werd gekozen en pas nadat een uitvoeringsontwerp klaar was, werd een aannemer gezocht. Helaas bleek toen dat er een mismatch was tussen de offerte van de aannemer en de raming van het ontwerpteam. De raad van bestuur van de VRT heeft er dan ook voor gekozen om een 'design and build'-bouwteam aan te stellen. Dat impliceert dat via een overheidsopdracht wordt gezocht naar een ontwerpteam en naar een aannemer. Samen zullen zij het project moeten uitvoeren. Beide partijen zijn op die manier vanaf het begin betrokken.

Dat heeft twee grote voordelen. Ten eerste is er een tijdsvoordeel. Architecten, ingenieurs en de algemene aannemer worden gelijktijdig geselecteerd via een unieke openbare procedure. Dat betekent een tijdswinst in de procedure. Ten

tweede biedt het financiële zekerheid over de bouwkosten. De architecten maken ramingen en de algemene aannemer maakt een prijs die financiële zekerheid biedt.

Door die procedure zal de algemene aannemer vanaf het schetsontwerp de bouwkosten bewaken. Bij een overschrijding van de bouwkosten zal het schetsontwerp aangepast worden. Er kan pas naar de volgende studiefase van het definitief ontwerp worden overgegaan onder twee voorwaarden. Ten eerste moet het bouwteam een schetsontwerp afleveren dat voldoet aan het programma van eisen. Ten tweede moet het schetsontwerp binnen het taakstellend budget vallen. Op die manier vermijdt men budgettaire ontsporingen en kan men ook snel werken.

Wat het aantal vierkante meter betreft, zijn de geplande ruimte en werkkosten voldoende om de medewerkers van de VRT een comfortabele werkomgeving aan te bieden. Het is niet zo dat alle VRT-medewerkers tegelijk in het omroepgebouw werken. De VRT blijft, zoals zij ook al deed voor de coronacrisis, inzetten op thuiswerk. Deze periode is op dat vlak bijzonder inspirerend. Wat je nu allemaal ziet aan nieuwe methodieken om op afstand werken, zowel bij radio als bij televisie, zal ook in de toekomst voordelen bieden. Voor de coronacrisis werd er ook al op ingezet. Over het aantal vierkante meters is de VRT van oordeel dat dit volstaat.

Het budget heeft te maken met een compacter gebouw. De verhouding bruto- en nettovloeroppervlakte zal substantieel worden gereduceerd. Hierbij blijft de nettovloeroppervlakte opgenomen in het programma van eisen, wel behouden. Het compacter bouwen resulteert in een besparing van het totaal aantal bruto vierkante meters, en dus ook rechtstreeks in een besparing van de totale bouwkost.

Duurzaamheid – daar hebt u terecht op gewezen – blijft een belangrijk uitgangspunt in het nieuwbouwproject. Daarop zal in elk geval niet worden bespaard. De VRT heeft bevestigd dat de Vlaamse Bouwmeester wordt betrokken bij het proces.

U stelde ook een vraag over het cultureel en ontmoetingscentrum. De ambitie blijft om zo'n ontmoetingscentrum te creëren. Dat blijft ongewijzigd, maar het zal wat minder groots uitvallen. Dat element blijft in ieder geval opgenomen.

Dan kom ik tot de deadline en de vraag naar de impact van de coronacrisis. De VRT heeft geen enkele vraag ontvangen uit de sector om de periode van intekening te verlengen, ondanks de coronacrisis. Er zijn voldoende kandidaturen ingediend, zo bevestigt de VRT.

Wat betreft het aantal voorstellen, ben ik niet betrokken bij de procedure. Dat is voor de raad van bestuur. De VRT kan hierover ook geen verdere informatie bezorgen door de confidentialiteit van de lopende overheidsopdrachtenprocedure.

Het is moeilijk om een gedetailleerde timing te geven, ook omdat die in handen is van de raad van bestuur. We rekenen er wel op dat op niet al te lange termijn die gunning kan gebeuren, zodat er zo snel mogelijk ontwerpen kunnen komen en dat het gebouw zo spoedig mogelijk kan worden opgetrokken. Daarover kan ik geen verdere informatie geven. Dat zal afhangen van de selectieprocedure en het verdere verloop.

De samenwerking met het ontwerpteam is stopgezet. Daarover loopt momenteel een gerechtelijke procedure.

De voorzitter: Collega's, vanaf nu gelden de twee minuten. Ik zal daar streng in zijn.

Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Minister, ik vind iets niet heel duidelijk en ik heb een aantal opmerkingen.

Wat u zegt over 'design and build' is uiteindelijk toch geen zuivere bouwteam-opdracht, want bij 'design and build' wordt er niet samen ingetekend. Er wordt net apart ingetekend en dan is de kans veel groter dat ze niet compatibel zullen zijn met elkaar. Bij 'design and build' blijkt ook dat de aannemer vaak de bovenhand en de almacht krijgt ten opzichte van de architect. Bedoelt u dan uiteindelijk toch een zuivere bouwteamopdracht of is het 'design and build'? Na uw uitleg is dat wat verwarrend.

Voor het personeel zijn we natuurlijk blij te horen dat het aantal eventuele, al zijn het bruto, vierkante meters niet zal resulteren in minder mensen aan de slag, en dat er creatief nagedacht blijft worden over permanent thuiswerken en sharing.

Ik heb daar nog een kanttekening bij. Ik verneem dat er buiten minder brutoruimte en minder parking ook minder magazijnen zullen zijn voor stunts en voor decors. Wat zal er dan gebeuren met deze diensten op termijn? Zullen die diensten dan wegvallen? Wordt dat allemaal uitbesteed? Wat is het budget voor de uitbesteding, die nu decretaal vastligt rond de 18 procent? In onze volgende beheersovereenkomst kan dat cijfer dan wellicht veranderen.

Ik ben blij te horen dat er niet zal getornd worden aan de duurzaamheid en de energie-efficiëntie. Maar ik heb er toch ook vragen bij. In het eerdere concept was er sprake van een passief lowtechgebouw. Het zou zich voor zijn energieproductie beroepen op een brandstofcel en zo 60 procent minder energie verbruiken dan voorheen. Nu is er enkel, als ik het goed begrijp, sprake van een duurzaam gebouw. Dat wil zeggen dat men met duurzame materialen en recuperatiematerialen zal werken. Zal er naast dat duurzame ook voldoende aandacht zijn om het gebouw ook energiezuinig, of liever nog energieneutraal te maken?

Ik ben blij te horen dat de bouwmeesters zich bij de jury zullen aansluiten. Zal er naast hen nog iemand extra met expertise inzake duurzaam bouwen en energie-efficiëntie vertegenwoordigd zijn als lid van die jury?

Als bijkomende vraag wilde ik nog de stand van zaken weten van Robbrecht en Daem – Dierendonckblanke architecten. Is er meer nieuws vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dank u voorzitter, u ziet er zeer patent uit met uw das. Dat is keurig. Omdat u voorzit, natuurlijk.

Minister, ik heb goed geluisterd naar mevrouw Van den Brande. We moeten de cijfers nog even duiden. Ik dacht dat het oorspronkelijke budget 125 miljoen euro was. De eerste offerte was 190 miljoen euro. Dan heeft de raad van bestuur het budget opgetrokken naar 150 miljoen euro. En nu wordt er afgezaakt naar 140 miljoen euro. Maar dat is nog altijd boven het oorspronkelijke budget bij de start van het project. Dit aangepaste budget is inderdaad helemaal te verantwoorden als je naar een kleiner gebouw en een kleiner volume gaat. Minister, dat volume zit nog altijd binnen de gangbare normen, als je dat vergelijkt met soortgelijke gebouwen. Dat zit goed.

Minister, ik sluit mij bij u aan wanneer u zegt dat dit in de eerste plaats de verantwoordelijkheid is van de raad van bestuur van de VRT. Ik merk ook dat de raad van bestuur unaniem beslist heeft om het lopende contract te beëindigen. Minister, ik heb het volle vertrouwen dat de raad van bestuur van de VRT die nieuwe wending in het bouwdoossier ook zonder onze bemoeienis tot een goed einde zal brengen. Laten we dat in elk geval hopen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, dank voor uw antwoord. Net als de heer Vandaele onderstreep ik dat dit een dossier is dat onder de verantwoordelijkheid van de VRT en in de eerste plaats van de raad van bestuur van de VRT valt. Het is heel jammer hoe de situatie vanaf het eerste ontwerp is verlopen. Dat was een prachtig ontwerp van Robbrecht en Daem. Wij hebben het mogen bewonderen bij een bezoek. De VRT had moeten investeren in een projectmanager om dit dossier te begeleiden want dit is toch wel een megacomplex dossier. Op basis van uw antwoord, minister, heb ik nu het gevoel dat dit met een nieuwe aanpak toch wel de goede richting uitgaat.

Ik hoop samen met iedereen dat dit nieuwe plan zo snel mogelijk gerealiseerd kan worden want de VRT kan echt wel dat nieuwe gebouw gebruiken. Het moet zo efficiënt en zo correct mogelijk gebeuren, maar ook op het vlak van esthetiek, duurzaamheid en gebruiksgemak moet het zo snel mogelijk een succes kunnen worden. Ik heb daar wel vertrouwen in.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil mevrouw Van den Brande bedanken voor de interessante vraag. Op deze manier krijgen wij een update over het toekomstige gebouw voor de VRT.

Het gaat van een open oproep naar een 'design and build'-formule. Ik ben in een ver verleden nog schepen van Ruimtelijke Ordening geweest en heb regelmatig met de toenmalige Vlaamse Bouwmeester samengewerkt voor overheidsgebouwen voor de stad, onder andere het museum M Leuven. Dat was superinteressant.

De Vlaamse Bouwmeester staat voornamelijk in voor architecturale kwaliteit. De overheid mag op dat vlak toch ook een voorbeeld stellen. Minister, u hebt gezegd dat de Vlaamse Bouwmeester ook nu betrokken blijft. Op welke manier zal dat gebeuren, want er is nu een andere procedure? Is de betrokkenheid dan even groot? Het zou jammer zijn dat de architecturale kwaliteit zwaar te lijden zou hebben onder de nieuwe formule. Het is dan ook mijn prangende vraag om hem sterk te betrekken.

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): De zoektocht naar een nieuw VRT-gebouw blijft al een tijd de gemoederen beroeren. Ik las onlangs, op 14 april 2020, het opiniestuk 'Waarom blijft de VRT niet in haar kot?'. Ik vond het treffend, want er werd verwezen naar het feit dat er nog steeds wordt gekozen voor een nieuwbouwproject en niet voor een empathische renovatie, zoals dat heet. Nochtans waren er in 2005 – ondertussen vijftien jaar geleden – plannen voor een dergelijk TOM-project (Totale Ombouw VRT). Dat werd toen geraamd op 60 miljoen euro, minder dan de helft dus van het huidige budget. Dat project had ook respect voor de architecturale waarde van het gebouw met al zijn karakteristieken.

Ik ben nieuw in dit parlement en u zult zeggen dat ik zeer oude koeien uit de gracht haal, maar ik vraag mij af waarom die optie destijds is verworpen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik dank de leden voor de bijkomende vragen en opmerkingen. Dit toont aan dat dit een zeer belangrijk dossier is waarmee heel veel mensen en collega's bezig zijn.

Ik moet wel herhalen dat de Vlaamse overheid er vooral op toeziet dat het budgettaire luik gerespecteerd wordt omdat dit betoelaagd wordt vanuit onze dotatie, dat het daar gerealiseerd wordt op de locatie van de Reyerssite en dat het spoedig

vooruitgaat. In die zin vind ik de opmerking van de heer Vandaele belangrijk om de verantwoordelijkheid te houden waar die ligt en daar vanuit deze commissie niet in tussen te komen.

Mevrouw Van den Brande, ik zal uw bijkomende vragen zo goed mogelijk proberen te beantwoorden. Mochten er elementen onvoldoende in detail beantwoord zijn, dan ben ik graag bereid om bij de VRT nog extra informatie op te vragen en in een volgende commissie of schriftelijk de aanvulling te geven.

U peilde onder meer naar de 'design and build'-formule en wat dat betekent voor de positie van respectievelijk aannemer en ontwerper. Ik herhaal dat de keuze voor een 'design and build'-bouwteam impliceert dat via een overheidsopdracht wordt gezocht naar een ontwerpteam en naar een aannemer waardoor ze vanaf het begin op een goede manier kunnen samenwerken aan het project. Zij moeten dat ook gezamenlijk indienen, in die zin denk ik dat dit wel degelijk kan functioneren.

U peilde ook naar eventuele gevolgen voor productie en productiehuisen. Daar zouden geen gevolgen mogen zijn. Wel is het zeker dat het project compacter zal zijn.

Wat uw vragen betreft over productie, transportmiddelen en dergelijke meer, kan ik momenteel geen nadere details geven, maar het zal in elk geval compacter zijn. De garantie van de VRT is uiteraard dat het een comfortabel gebouw blijft voor de medewerkers. Een aantal elementen uit het vorige project waren ambitieuzer op architecturaal vlak, bijvoorbeeld inzake bouwoppervlak, maar die zaken zijn eruit gehaald zonder dat dit een impact heeft op de kwaliteit van de werkomgeving.

Wat ecologie betreft, moet het zeker even goed zijn als in het afgesloten project. Er zijn ook nieuwe inzichten opgenomen in het nieuwe bestek. Ik herinner er trouwens aan dat op de Reyerssite de Brusselse ordonnanties, bijvoorbeeld inzake passiefbouw, van toepassing zijn. Die zijn nog iets strenger dan in Vlaanderen.

En heel belangrijk is dat de prijs binnen het afgesproken bestek moet blijven.

Over de timing waren er ook een aantal vragen. Over de besluitvorming in de raad van bestuur kan ik me niet uitspreken, maar ik vermoed dat men daar tegen het najaar verdere stappen in zal kunnen zetten. Mevrouw Segers, er is ook de formele beslissing om de bouwmeester te betrekken bij de jurering.

Het moet dus comfortabel zijn voor de medewerkers maar het moet architecturaal een mooi gebouw zijn dat past op die nieuwe mediasite.

Mevrouw Van den Brande, u peilde ook naar de budgettaire impact. Er zijn contacten met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om ervoor te zorgen dat de financiële afspraken die werden gemaakt om het gebouw van de VRT op die mediasite in te plannen, kunnen worden gehonoreerd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Natuurlijk heb ik ook vertrouwen in de raad van bestuur en begrijp ik ook wel dat onze inbreng vanuit het parlement niet alleenzalmakend is. Ik wil er wel voor pleiten dat er absoluut zou worden gestreefd naar een goed compromis tussen een project binnen budget en tijd en een bijzondere en mooie architecturale entiteit: een gebouw dat een innovatief en inspirerend huis zal zijn voor iedereen die werkt voor de VRT en voor iedereen die onze openbare omroep ... *(Het geluid van Tine Van den Brande valt weg.)*

Ik ben bijzonder blij te horen dat er een passiefbouw zal worden toegepast. Dat overstijgt mijn verwachtingen. Daar ben ik heel blij om.

Verder zullen wij alert blijven dat het compactere gebouw toch geen nefaste invloed zal hebben voor de werking en het aanbod van het personeel.

In deze bizarre tijden, met een overvloed aan berichtgeving, bewijst de VRT dat ze voor miljoenen Vlamingen een baken van vertrouwen is. Ik hoop ook dat de Vlaamse Regering dat vertrouwen in de VRT in de toekomst zal geven. Wij kijken hals-reikend uit naar deze nieuwe plek in het medialandschap en we zijn nieuwsgierig naar ... *(Het geluid van Tine Van den Brande valt weg.)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de dalende ranking van ons land op de wereldranglijst van persvrijheid – 2035 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): De internationale organisatie Verslaggevers Zonder Grenzen (VZG) stelt elk jaar een internationale ranking op van de persvrijheid over de hele wereld. De bekende World Press Freedom Index. België zakt dit jaar drie plaatsen en komt pas op de twaalfde plaats van deze ranking te staan, terwijl het vorig jaar op de negende plaats stond.

Verslaggevers Zonder Grenzen stelt dat de bedreiging van de persvrijheid voornamelijk het gevolg is, toch in Vlaanderen, van de besparingen bij de openbare omroep die de Vlaamse Regering de VRT oplegde. Deze besparing bedraagt volgens de Vlaamse Regering 2 miljoen euro, doch loopt volgens de berekening van de VRT zelf op tot 44 miljoen euro indien alle andere besparingsmaatregelen worden meegerekend. Deze zware besparingen waren de aanleiding van verschillende acties van zowel het personeelsfront 'Iedereen VRT' als de vakbonden in december 2019. In het rapport van de Verslaggevers wordt er heel expliciet naar verwezen.

In algemeenheid verwijst het rapport naar de invloed van de coronacrisis op de persvrijheid. Onze privacy maar ook de persvrijheid komt op meerdere vlakken onder druk te staan. De journalistiek staat door de wereldwijde pandemie voor grote uitdagingen, die bedreigend kunnen zijn voor de persvrijheid. Mede door de toenemende desinformatie en 'fake news' is het essentieel dat onze media correct blijven informeren en dat ze het publieke vertrouwen kunnen blijven genieten. Vertrouwen is essentieel.

Minister, wat is uw appreciatie van het dalende resultaat van ons land op de index gepubliceerd door Verslaggevers Zonder Grenzen? Ondersteunt u de visie dat besparingen op de publieke omroep potentieel kunnen leiden tot minder persvrijheid? Welke consequenties koppelt u aan deze vaststelling opdat de persvrijheid in Vlaanderen kan worden gegarandeerd? Is het mogelijk dat de coronacrisis een impact heeft op de persvrijheid in Vlaanderen en op welk vlak bestaat dit gevaar? Hoe gaat u ervoor zorgen dat de persvrijheid ook in deze crisistijden wordt gewaarborgd en welke acties plant u daarvoor?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Segers, zondag is er een belangrijke dag over persvrijheid, dus uw vraag om uitleg komt zeker op het juiste moment. Ter voorbereiding van mijn antwoord op deze vraag heb ik contact gehad met de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) en de Raad voor de Journalistiek, omdat zij in Vlaanderen op dat vlak toonaangevend zijn en een belangrijke expertise hebben.

Ik heb natuurlijk kennis genomen van het verslag en de positie van België in het rapport van Reporters Sans Frontières of Reporters Without Borders. Dit rapport biedt een indicatie van hoe het wereldwijd met de persvrijheid is gesteld, maar ook niet meer dan dat. Ook de VVJ en de Raad voor de Journalistiek kijken op die manier naar het rapport.

Voor het dalen van België op de ranking met drie plaatsen – we zakken van negen naar twaalf – wordt in het rapport de volgende toelichting gegeven. Er zijn eigenlijk drie elementen die hebben meegespeeld. Ten eerste, zou het komen door het dalend budget van de VRT, waartegen onder meer door journalisten werd geprotesteerd. Ten tweede, komt het door het volgens het rapport arbitrair ontslag van enkele journalisten bij l'Avenir in de Franse Gemeenschap omdat die de aandeelhouder Nethys in een slecht daglicht zouden hebben gesteld. Ten derde, komt het door een wetsontwerp van de Federale Regering, dat een impact zou kunnen hebben gehad op het brongeheime.

Het is toch belangrijk te stellen dat die wet er uiteindelijk niet is gekomen. Hiernaar wordt in het rapport niet verwezen. Met andere woorden, het gaat om drie elementen waarvan er een zonder voorwerp is, en een betrekking heeft op de Franse Gemeenschap.

Ik hoor ook dat er wel eens kritiek wordt geuit op het rapport, over het gebrek aan transparantie inzake de precieze invulling van de gehanteerde criteria. Verder gaat het over de daling met drie plaatsen. We staan nog altijd op een mooie twaalfde plaats in de lijst van 180 landen. We zijn natuurlijk omringd door een aantal democratische landen met een sterke persvrijheid. Maar dat neemt niet weg dat elke daling ons alert moet houden. Dat spreekt voor zich. De persvrijheid is een van de fundamenteën van Vlaanderen, van onze rechtsstaat – zeker ook in deze tijden van corona. Mevrouw Van den Brande en nog anderen hebben daarnaar verwezen. Dit is essentieel.

Ik deel niet de analyse over de impact van de besparingen. Ik ben het er niet mee eens dat het besparingstraject voor de VRT leidt tot minder persvrijheid. De besparingen hebben overigens niet noodzakelijk een impact op het journalistieke aanbod van de VRT. In elk geval niet op de journalistieke autonomie en bijgevolg de persvrijheid van de VRT. Ik heb vanaf mijn eedaflegging op 2 oktober 2019 altijd heel duidelijk gezegd dat voor mij een aantal heel duidelijke principes, die internationaal zijn bepaald, en ook in onze Grondwet maar ook in het Mediadecreet, essentieel zijn – bijvoorbeeld de autonomie van onze nieuwsredacties. Dat houdt heel sterk verband met de persvrijheid. Daar wordt uiteraard op geen enkele wijze aan getornd. Het besparingstraject heeft daar ook geen impact op.

Ik wijs er ook op dat de besparing dit jaar 2,4 miljoen euro bedroeg op een totale dotatie van meer dan 260 miljoen euro, met een totale inkomst van de VRT van iets minder dan 0,5 miljard euro. Dit is een zeer beperkte besparing. Ik weet niet of ze bij Reporters Zonder Grenzen visionair zijn, maar ik denk niet dat zij data hebben die moeten bewijzen dat dit een impact zou hebben op de nieuwsredactie. In die zin vind ik het bijzonder kort door de bocht om een besparing van 2,4 miljoen euro onmiddellijk mee te tellen in een index over journalistieke autonomie.

Ik moet er ook op wijzen dat de besparingen bij de VRT ook geen impact hebben op de persvrijheid bij andere nieuwsmedia in Vlaanderen of België. Ik stel in het algemeen vast dat onze nieuwsmedia het vandaag bijzonder goed doen en dat hun autonomie wordt gerespecteerd.

Ik ben dus van mening dat de persvrijheid in Vlaanderen nog steeds gegarandeerd is en ook zeer sterk is, met ook kritische journalisten en autonome redacties, zowel vanuit de VRT als vanuit de private media.

U hebt ook gepeild naar de impact van de coronacrisis en de acties die in die context nodig zijn. Ik ben daar vorige week zeer uitvoerig op ingegaan. Ik herneem hier een aantal essentiële elementen.

Ik ben van mening dat er geen impact is van de coronacrisis op de persvrijheid. Ten eerste worden de media, de journalisten en de diensten van de communicatie beschouwd als noodzakelijk voor de bescherming van de vitale belangen van de natie en de behoeften van de bevolking. Onder meer op vraag van Vlaanderen. Ze genieten van een uitzonderingsregime op de door de overheid aangekondigde maatregelen. Specifiek voor journalisten die de baan opgaan, publiceerden het Nationale Crisiscentrum van Binnenlandse Zaken en de FOD Volksgezondheid nog enkele praktische richtlijnen om te informeren in alle veiligheid. Daarin wordt expliciet bepaald dat de maatregelen die opgenomen zijn in de richtlijn, niet tot doel hebben de persvrijheid op enige manier te beperken omdat journalisten nodig zijn als essentiële partners om de mensen te informeren.

In het kader van de persvrijheid en het verslaan van de gemeenteraden heeft minister Somers aangegeven dat er vanzelfsprekend rekening moet worden gehouden met de openbaarheid van bestuur en de rol van de pers. De lokale besturen trachten daar zoveel mogelijk rekening mee te houden.

Er zijn ook maatregelen getroffen voor onze eigen persconferenties van de Vlaamse overheid en de Vlaamse Regering in het Errerahuis. Dat spreekt voor zich. Het is belangrijk om nog eens op te merken dat de vier grote omroepen – VRT, VTM, RTBF en RTL – afspraken hebben gemaakt over het uitwisselen van beeldmateriaal in het kader van de Wetstraatberichtgeving, zodat niet alle journalisten en camera-ploegen van alle omroepen altijd aanwezig moeten zijn voor interviews. De Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) heeft opgemerkt dat als deze beelduitwisseling zich te sterk en structureel doorzet, er te vrezen valt voor het pluralisme van de nieuwsmedia en de diversiteit van het nieuwsaanbod. In noodgevallen, zoals vandaag, kan en moet het zeker een uitweg zijn, maar ik deel wel de mening van de VVJ, dat dat na de crisis opnieuw moet worden herbekeken. Dat mag geen gewoonte worden. Het uitgangspunt moet wel degelijk het pluralisme van de nieuwsmedia blijven, wat er in de praktijk op neer komt dat er toegang wordt verleend aan alle professionele journalisten die zich aanbieden.

De VVJ neemt natuurlijk zelf ook initiatieven om bepaalde moeilijkheden op te lossen en ervoor te zorgen dat de journalisten hun job kunnen blijven uitoefenen. Dat gebeurde bijvoorbeeld na de aankondiging van de rechtbank van Dendermonde van half maart dat ze voortaan alle zittingen achter gesloten deuren zou houden. Toen is er contact geweest met de VVJ en is dat herbekeken.

De VVJ liet me in een reactie weten dat ze wel zorgen hebben over de verhouding tussen privacy en de mogelijke tracingapps. Dat is vandaag minder aan de orde en minister Beke is daarop ook ingegaan. Het is een algemene privacybezorgdheid waar we gezondheid en privacy in evenwicht moeten brengen, maar dat heeft niet specifiek betrekking op onze nieuwsmedia.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Het is maar één manier van meten en ze is misschien weinig transparant, maar er wordt wel wereldwijd naar die index gekeken. Het is goed dat u aangeeft dat we alert moeten zijn bij elke positie die we zakken.

Zoals u aangaf, waren er inderdaad drie redenen waarom we drie posities zakten. Eén ervan betrof het federaal wetsontwerp over het brongeheim. Het rapport vermeldt wel expliciet dat het door de Raad van State was verworpen.

Op die index worden we voorafgegaan door de Scandinavische landen, met op één Noorwegen, dan Finland, Denemarken, Zweden. Dan volgen Nederland, Jamaica, Costa Rica, Zwitserland, Nieuw-Zeeland, Portugal, Duitsland en België. We moeten dus sowieso onze alertheid behouden.

U geeft misschien terecht aan dat de besparingen bij de VRT niet in de eerste plaats de sterke redactie treffen en dat is goed. Het is belangrijk dat de VRT het op deze manier kan blijven doen, want meer dan ooit rekenen we op alle mediabedrijven. We consumeren gigantisch veel nieuws. We hebben een onstilbare nieuwshonger in deze crisis, maar ook nood aan ontspanning. Alle media zorgen daarvoor, maar toch in de eerste plaats de VRT. We moeten dat allemaal beamen. In deze tijd zien we hoe sterk een openbare omroep is en zeker ook de nieuwsredactie. Voor mij is dat geen voetnoot en mag dat ook geen voetnoot zijn. In de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst moeten we echt meenemen hoe belangrijk de openbare omroep in crisistijden is. Ze zouden daar eigenlijk ook extra middelen voor moeten kunnen krijgen. Ik heb de laatste tijd vaak gekeken hoe de BBC omgaat met het educatieve aanbod. De VRT zou nog veel meer kunnen doen, maar dat kan vandaag niet.

We zouden in de beheersovereenkomst een bepaling moeten opnemen die stipuleert welke rol we precies verwachten van de openbare omroep bij crisissen. In landen als Japan, die vaak met natuurrampen worden geconfronteerd, staat dit in de beheersovereenkomst. De openbare omroepen hebben daar een expliciete taak in. We moeten daar dan wel extra middelen tegenover plaatsen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Verslaggevers Zonder Grenzen geeft in zijn rapport aan dat onlinebedreigingen en cybergeweld tegen journalisten toeneemt. Zelfs Noorwegen, dat inderdaad de ranking aanvoert, ontsnapt daar niet aan.

Minister, in uw antwoord op onze schriftelijke vraag omtrent diversiteitsdoelstellingen binnen de VRT beaamde u dat nieuwe personen die meewerken aan een programma vaak negatieve reacties krijgen, onder andere op sociale media, en dat dit het aantrekken van nieuwe experts heel erg bemoeilijkt. U antwoordde ook dat er nagegaan moet worden op welke manier haatspraak en online-intimidatie aangepakt kunnen worden.

Het is duidelijk dat verschillende mediasectoren hiermee te maken krijgen en dat we dit probleem niet mogen onderschatten. Ik kijk dan ook heel erg uit naar een eventueel plan van aanpak om deze tendensen te keren zodat journalisten in de toekomst hun job in alle veiligheid kunnen blijven uitoefenen. Hebt u al een idee hoe u dit verder zult aanpakken? Op welke termijn mogen we in dat opzicht een plan van aanpak verwachten?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Rapporten zoals dit van Verslaggevers Zonder Grenzen vind ik doorgaans interessant maar nu moest ik toch een paar keer de wenkbrauwen fronsen en zelfs een paar lichte buikkrampen onderdrukken. Ten eerste, en het is al gezegd door de minister, vind ik het jammer dat een organisatie met de naam Verslaggevers Zonder Grenzen dan niet een klein beetje onderzoek doet naar de staatsstructuur van dit land om te weten dat je hier te maken hebt met twee heel aparte gemeenschappen en bevoegdheden. Ik zou graag weten hoe de cijfers zouden zijn voor Vlaanderen apart.

Daarnaast lees ik dat men besparingen bij de VRT, die niet worden doorgevoerd bij de nieuwsdienst en alles wat daarmee te maken heeft, linkt aan persvrijheid. Met de beste wil van de wereld zie ik die link echt niet. Alsof de mate van

persvrijheid recht evenredig is met het budget dat men in de openbare omroep investeert. Ik kan daar echt niet bij.

Dit gezegd zijnde, moeten wij natuurlijk altijd alert zijn voor persvrijheid. Mevrouw Segers, wij hebben in dit land een historische traditie op dat vlak en we moeten daar ook aandacht voor blijven hebben. Wij moeten weinig landen laten voorgaan, enkel onze buurlanden Nederland en Duitsland. Voor het overige zitten wij goed.

De minister zei ook al dat België twaalfde staat op 180 landen. Als ik in alle ondernemingen waar ik me aan begeef, als twaalfde eindig op 180, dan wil ik daar onmiddellijk voor tekenen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Segers, in het rapport werd wel verwezen naar het negatief advies 'by our Council of State', onze Raad van State dus, maar toch werd het vermeld. Er werd ook niet duidelijk aangegeven dat er uiteindelijk ook niet werd gestemd. Dat is toch belangrijk, men schept daar een bepaalde teneur die vandaag niet met de realiteit strookt.

Mevrouw Segers en mevrouw Van den Brande zeggen dat de rol van de openbare omroep belangrijk is, maar er is ook niemand die dat betwist. Maar zoals ook de heer Vandaele heeft gezegd, is er geen rechtstreekse impact van de dotatie op die journalistieke autonomie. Dat hangt af van zeer verschillende factoren en de publieke omroep speelt daar een belangrijke rol in maar autonomie hangt ook niet alleen samen met de evolutie van de publieke dotatie.

Mevrouw Van den Brande, u had nog een vraag over cybersecurity en dergelijke meer. We houden daar zeker rekening mee. Een plan van aanpak kan ook niet beperkt blijven tot Vlaanderen alleen, dat wordt ook op nationaal en op Europees niveau opgevolgd. Wat cybersecurity betreft, heeft mevrouw D'Hose in de Senaat recent nog een vraag gesteld. Ook de Senaat werkt dus nog, collega's.

Dit is een complexe problematiek, die ook nog aan bod zal komen in het kader van de beheersovereenkomst van de VRT. Het gaat dan vooral over de veiligheid van de journalisten in die context, samen met de private media, en in de context van de federale overheid en Europa. Ik kan op dit moment nog geen specifiek plan van aanpak voorleggen, maar we nemen dat in de komende maanden zeker mee.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Het is niet omdat we ineens drie plaatsen zakken op die index, maar nog altijd bovenaan staan, dat die index geen goede index is. We hebben bijna elk jaar gekeken naar de resultaten in het Vlaams Parlement. Het is belangrijk dat we de vinger aan de pols houden.

Volgens de heer Vandaele zouden we misschien anders scoren als we dat regionaal zouden bekijken, maar dat geldt ook voor andere landen. Er zijn nog veel landen, zoals Duitsland, waar media regionaal worden geleid.

Het zijn niet de besparingen as such waar Reporters Zonder Grenzen bezorgd om zijn, maar wel het feit dat voor de eerste keer in de geschiedenis journalisten zijn gaan protesteren tegen de besparingen bij de VRT. Daar moeten we alert voor blijven. We moeten die signalen blijven capteren en ermee aan de slag gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het tententekort voor zomerkampen – 2055 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het zijn vreemde tijden voor iedereen, maar zeker ook voor alle jongeren die al lang niet meer naar school kunnen gaan. Het is voor ons allemaal belangrijk om hoop en perspectief te hebben, zeker voor de jongeren die uitkijken naar de zomervakantie.

Ik ondersteun de vraag van de Taskforce Jeugd om wat tijd te kopen en niet overhaast een beslissing te nemen over de zomerkampen, en ze niet bij voorbaat af te gelasten. Ondertussen moeten we ons samen met de jeugdsector voorbereiden op een kampseizoen dat er helemaal anders kan uitzien: een zomervakantie die mogelijk later dan 1 juli start waardoor er te weinig begeleiders zijn, kampen die moeten worden verlaat, buitenlandse kampen die niet kunnen doorgaan. Veel jeugdgroepen zijn ook op zoek naar tijdelijke kamplocaties en tenten.

Minister, welke actie hebt u ondernomen om ter voorzien in voldoende tenten zodat alle kinderen en jongeren kunnen genieten van een fijn zomerkamp? In de vorige legislatuur zijn er zeker al recordinvesteringen gedaan in de Uitleendienst Kampmateriaal, waardoor we nog nooit zoveel tenten in de aanbieding hadden. Hoe gaat u garanderen dat die jongeren en kinderen op kamp kunnen gaan?

We merken dat er heel veel groepen bericht hebben gekregen van de uitleendienst dat hun aangevraagde tenten niet gereserveerd kunnen worden. Hebt u daar nog een oplossing voor? Bent u bereid om de mogelijkheid te onderzoeken om tenten uit de privésector te gebruiken die nu niet nodig zijn omdat de zomerfestivals zijn geschrapt?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mijnheer Van de Wauwer, dit is een belangrijke vraag. Heel veel jongeren zijn vandaag bezig met de zomervakantie. Zoals elk jaar zullen tenten daar een belangrijke rol in spelen. Om de voorraad tenten op peil te houden, is er tijdens deze legislatuur elk jaar 317.000 euro gepland op de begroting. De besteding van dit bedrag wordt in jaar X bepaald. De levering van het materiaal gebeurt in het jaar X plus 1, dus het jaar dat daarop volgt.

Eind vorig jaar is er beslist om het budget in te zetten op verschillende zaken: de digitalisering van het uitleenproces, de aankoop van scanners, de aankoop van vervangmateriaal zoals spanten, haringen, hamers enzovoort, om de stock optimaal uitleenbaar te houden, en de aankoop van 141 buitenzeilen van patrouille-tenten.

Normaal zou ik ongeveer op dit ogenblik een zicht hebben op de totale voorraad tenten die de Uitleendienst Kampeermateriaal ter beschikking heeft voor deze zomer. Vandaag heb ik dat helaas nog niet in detail. U weet dat die voorraad niet alleen beïnvloed wordt door de aankopen maar ook door de buitengebruikstellingen en de herstellingen van versleten tenten. Omdat het nazicht en de herstellingen van de tenten sinds 18 maart stilliggen wegens de coronamaatregelen, in het bijzonder de regels betreffende de social distancing die niet gerespecteerd kunnen worden, dient nog meer dan de helft van de patrouilletenten te worden nagezien. De seniortenten zijn allemaal wel al gecontroleerd.

Verder heeft ook de leverancier van de tentzeilen de productie moeten stilleggen. Bijgevolg zullen die zeilen in het beste geval later dan voorzien en hopelijk natuurlijk voor de zomervakantie worden geleverd.

De uitleendienst zal op 4 mei opnieuw aan het werk gaan, conform de maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad, zodat alle tenten tijdig kunnen worden gecontroleerd en beschikbaar gesteld met het oog op de zomer. We hebben gevraagd om een extra tandje bij te zetten, zodat dat tijdig in orde kan komen.

Bij de reservaties is er inderdaad, zoals de voorbije jaren, een kloof tussen vraag en aanbod van tenten, meer in het bijzonder in een specifieke periode. Uit de aanvragen blijkt dat de periodes waarin de kampen worden georganiseerd zich steeds meer concentreren tussen 15 juli en 15 augustus. In het verleden was dat meer gespreid over de twee maanden. Dat leidt inderdaad tot een verhoogd aantal weigeringen voor die periode. Op andere tijdstippen zijn er voldoende tenten. Dan stelt het probleem zich minder of zelfs helemaal niet.

Elk jaar is de wachtlijst het langst op het ogenblik dat over de toezeggingen en de weigeringen wordt gecommuniceerd. Nadien wordt de lijst meestal korter aangezien sommige groepen tenten annuleren en/of soms andere tenten vinden, bijvoorbeeld door eigen aankoop bij andere jeugdgroepen en/of op de privémarkt. Wanneer de uitleendienst daarvan op de hoogte is, kunnen de beschikbaar gekomen tenten alsnog worden toegewezen.

Het is ook relevant om te zeggen dat de uitleendiensten een heel belangrijk kanaal zijn voor het ter beschikking stellen van kampmateriaal, maar niet de enige. Ik denk ook aan het voorbeeld van eigen aankoop, andere jeugdgroepen, en ook de privémarkt. Soms helpen ook lokale besturen daarbij.

Omdat de normale annuleringsregels door de coronacrisis niet van toepassing zijn en de groepen daardoor langer kunnen wachten om te annuleren, is er momenteel weinig beweging in de vraag en dus ook jammer genoeg in die wachtlijst. Zolang de beslissing over het al dan niet doorgaan van de kampen tijdens de zomer niet is genomen en de organisatievoorwaarden niet gekend zijn, zullen groepen wellicht nog even wachten om hun aanvraag voor tenten te herbekijken. Zoals jullie weten, heeft de Nationale Veiligheidsraad gecommuniceerd dat zij hierover uiterlijk eind mei een definitieve beslissing nemen. Dat was ook de vraag vanuit Vlaanderen.

Naast de aankoop van materiaal vind ik het belangrijk om ook oog te hebben voor het versterken van de herstellingen bij de uitleendiensten. Zeker op het moment dat er beslissingen zouden komen over de zomervakantie. Daar is grote nood aan.

Zoals u weet, ben ik in nauw overleg met de taskforce Zomer van de jeugdsector en met de subwerkgroep van de groep van experts die de exit-strategie moet uitwerken (GEES) die zich over vrije tijd buigt. Samen met hen volg ik de situatie op de voet op. We bereiden ons voor op een jeugdwerkzomer. We weten het vandaag nog niet, maar we hopen uiteraard dat die activiteiten op een gecontroleerde manier kunnen doorgaan.

De coronacrisis zal hoe dan ook een impact hebben op de organisatie van de jeugdwerkzomer. Wij doen er alles aan om hier flexibel op in te spelen, samen met de jeugdsector. We houden zeker ook rekening met de suggestie om het gebruik van tenten uit de privésector aan te wenden. Er zijn misschien nog andere pistes, maar we zullen het allemaal zeer grondig bekijken en opvolgen de komende weken.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. We zagen dat de voorbije jaren al gebeuren, die verschuiving naar de periode van 15 juli tot

15 augustus. Dit jaar is dat nog een prangender probleem, met die onzekerheid over de start van de zomervakantie.

Ik ben blij dat de uitleendienst opnieuw aan de slag kan gaan. Ik heb daarover een bijkomende vraag. Is daar voldoende personeel om alles tijdig in orde te krijgen en de nodige inhaalbewegingen te doen voor het werk dat de voorbije maanden stillag?

Dan roep ik op om creatief na te denken over welke tenten van elders wij zouden kunnen gebruiken. Mevrouw Rombouts roept op om dat met de privésector te bekijken. Minister, ik heb vorig jaar nog aan uw voorganger Sven Gatz gesuggereerd om in te tekenen op de eventuele verkoop van tenten door Defensie. Is daar gebruik van gemaakt? Is er daar nog een mogelijkheid?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Dit is een zeer belangrijke vraag. We hebben het tijdens de crisis al een aantal keren gehad over het jeugdwerk en het jeugdwerk in de zomer. Die tenten zijn zoals elk jaar een bezorgdheid. In de vorige legislatuur was dat al zo en dat is nu niet anders.

Het is op zich niet absoluut zorgwekkend dat er in eerste instantie wat weigeringen zijn. In de periode 2018-2019 waren er in eerste instantie 180 weigeringen. Hebt u er een zicht op of dat er nu al meer zijn? Hebt u er een zicht op hoeveel buitenlandse kampen in het binnenland zouden moeten doorgaan?

Ik wil nog even ingaan op die ene week die verschoven zou worden. U sprak daarnet over de piekperiode van 15 juli tot 15 augustus. Mocht het schooljaar effectief worden uitgesteld, dan heeft dat een grote impact op het jeugdwerk. Hoeveel kampen gaan er door in de eerste week?

Ik haalde al eens aan in een actuele vraag over de zomerregeling hoe belangrijk het is dat het lokale en Vlaamse niveau op één lijn zitten in de organisatie van deze jeugdwerkzomer. Hebt u op dat vlak nog stappen kunnen zetten? Zijn er al vorderingen gemaakt?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, zoals u weet, waren wij mee vragende partij om de beslissing over de jeugdkampen zo laat mogelijk te nemen. Ik ben heel erg blij dat het pas 30 mei zal zijn. Dat geeft ons meer perspectief.

Ik vind de vraag van de heer Van de Wauwer terecht, want je kunt de beslissing wel uitstellen, maar dat wil wel zeggen dat je ondertussen op alle scenario's voorbereid moet zijn.

Ik wil nog even de aandacht vestigen op een bepaalde groep in onze samenleving. Ik volg voor onze fractie in de commissie Welzijn alles op wat te maken heeft met mensen met een handicap. Ik ben door een aantal ouders in de voorbije weken gecontacteerd die bijzondere aandacht vragen voor kampen voor kinderen met een handicap. Zowel de kinderen zelf als de ouders kijken er heel erg naar uit om daar deze zomer naartoe te kunnen gaan en om de zorg voor die kinderen heel even uit handen te kunnen geven. Minister, als er een beslissing wordt genomen over deze zomer, vraag ik u om daar ook aandacht voor te hebben. Dat is een bijzonder belangrijke doelgroep, die andere dingen nodig heeft dan andere doelgroepen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil me graag aansluiten bij deze vraag. Het feit dat er kamerbreed aandacht is voor deze vraag wijst erop dat we allen overtuigd zijn

van het belang van de activiteiten in de zomervakanties voor onze kinderen en jongeren, zeker de meest kwetsbare. Het is superbelangrijk om hen de nodige ontspanning te geven en ook de ouders de nodige ruimte te bieden om zich even op iets anders te kunnen richten. Het is ook een heel belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Minister, ik dank u om het pleidooi mee te ondersteunen om de datum inzake de beslissing over zomeractiviteiten zo laat mogelijk te plaatsen. Dat wil wel zeggen dat we ons moeten voorbereiden als er verschuivingen zijn om snel te kunnen reageren.

Ik dank u dat er zal gekeken worden naar private tenten. We zien dat heel wat scholen ondertussen gebruikmaken van private tenten om bijvoorbeeld open-schoolklassen te organiseren om kinderen en jongeren met voldoende afstand naar school te kunnen laten gaan. Misschien zit daar nog een kans in om contacten te leggen met de scholen en te bekijken hoe die infrastructuur kan worden ingezet in de loop van de zomer. Aan die locaties is de nodige speelruimte en buitenruimte voorzien en op die manier kan misschien een win-winoperatie worden gerealiseerd met de schoolaccommodatie.

Ik heb een aantal weken geleden ook al verwezen naar de samenwerking met de lokale besturen. Bedoeling is na te gaan op welke manier we zo snel mogelijk zoveel mogelijk accommodatie kunnen vinden voor het geval kampen verplaatst moeten worden. Wanneer zeker de internationale kampen, maar misschien ook andere kampenplaatsen niet kunnen worden bezocht, dan moeten we heel snel de gemeenten mee inzetten om nieuwe of bijkomende, eventueel tijdelijke kampplaatsen te vinden.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mijnheer Van de Wauwer, er is momenteel voldoende personeel. Vanaf 4 mei zullen ze wel een tandje moeten bijsteken door de vertraging als gevolg van de coronacrisis maar er is voldoende personeel om te doen wat er elk jaar gebeurt. Dat betekent niet dat er geen weigeringen zijn of dat we de hele problematiek kunnen oplossen. De problematiek die we vorig jaar hebben gekend, zal er ook dit jaar zijn.

Defensie is al gecontacteerd en heeft in een aantal gevallen al voor oplossingen gezorgd. We zullen nagaan of daar nog extra's mogelijk zijn.

Dit jaar zijn de cijfers van eenzelfde grootteorde als vorig jaar. Er zijn ruim tweehonderd weigeringen. Die komen op de wachtlijst. Soms zijn er oplossingen, zoals vanuit Defensie, maar ook vanuit private aankopen en verschuivingen. We hopen dat die wachtlijst daardoor tijdens de komende weken en maanden kan vermindern.

Mijnheer Anaf, u haalt een zeer terecht punt aan. Wanneer we het hebben over de zomerkampen en de buitenlandse kampen, waar ook mevrouw Perdaens naar verwijst, zullen we moeten afwachten wat de Veiligheidsraad beslist, ook over toeristische uitstappen. Dat zal ook samenhangen met wat andere landen beslissen. Personen met een handicap moeten inderdaad worden opgenomen in onze task-force zomer en dat gebeurt ook effectief.

Vanmorgen heeft de Vlaamse Regering specifieke acties goedgekeurd voor kwetsbare kinderen en jongeren. Jongeren met een handicap vallen daar zeker ook onder. Die projectoproep wordt volgende week gelanceerd.

Mevrouw Rombouts, u had vorige week al de suggestie gedaan om na te gaan of scholen en lokale besturen kunnen bijspringen wanneer bijvoorbeeld buitenlandse

kampen niet kunnen doorgaan. Bataljong, de ondersteuner van het lokale jeugdwerk en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) zijn betrokken in de taskforce zomer.

Ik denk dat iedereen het erover eens is dat voor het jeugdwerk de vakantie-activiteiten belangrijk zijn. We hopen dat de Veiligheidsraad daar ten laatste tegen eind mei een beslissing over kan nemen en we bereiden ons voor op alle hypothesen. We doen dat samen met de uitleendienst en we zullen het daar de komende maanden zeker nog over hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het vervroegd afschaffen van subsidies voor gesubsidieerde contractuelen – 1974 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het vroegtijdig schrappen van de gescostatuten in de cultuursector – 2003 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de stopzetting van de gescomiddelen voor acht organisaties – 1992 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, einde maart ontvingen acht organisaties uit de socio-culturele sector een formeel schrijven van u waarin u uw beleidsintentie aankondigt om de zogenaamde toekenning van de regularisatie voor de vergoedingen van de gesubsidieerde contractuelen te beperken tot 2020.

Dit staat haaks op het schrijven van de vorige minister van Cultuur, Sven Gatz, die nog geen jaar geleden aan dezelfde organisaties formeel beloofde – onderbouwd door het decreet – die afbouw degressief te spreiden over een periode van vijf jaar.

De aankondiging van vervroegde stopzetting komt nu in volle coronacrisis ongehoorlijk hard aan bij de organisaties. Ik kan dat niet genoeg onderlijnen. Het stopzetten van de gescosubsidies (gesubsidieerde contractuelen) was sowieso al een harde noot om te kraken. Omdat de vorige Vlaamse Regering, in dezelfde samenstelling, akkoord ging om dat te spreiden over vijf jaar, kon die pijn wat worden afgevlakt. Heel veel van die acht organisaties zijn al heel lang actief, sommige zelfs al van in de jaren 90. Als ze bij gebrek aan middelen moeten ingrijpen om mensen een vooropzeg te geven, laat staan te ontslaan, is dat niet alleen een sociaal, maar ook een financieel drama. Dat komt bovendien bovenop de coronacrisis, waardoor heel wat van die organisaties inkomsten derven door het wegvallen van activiteiten.

Het is dan ook niet voor niets dat de koepelorganisatie, De Federatie, zich in snelheid gepakt voelt. Minister-president, u gebruikt in uw schrijven naar die organisaties de term 'beleidsintentie'. Dat is een juridisch gekke term, die slaat op het feit dat een wijziging van dit uitdoofscenario juridisch alleen kan worden onderbouwd

door een nieuw decreet, of op zijn minst dat de uitvoering van de beleidsintentie moet worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

We hebben hier al een begin van discussie gehad in een gedachtewisseling. U was bereid om daar verder over door te bomen, en dat gaan we bij deze doen. Ik heb alvast twee stevige vragen voor u.

Minister-president, waarom in godsnaam moest die afbouw zo worden versneld? Waarom moest een toezegging via het verzameldecreet van 29 maart 2019 bij hoogdringendheid herzien worden? Hoe en wanneer denkt u deze beleidsintentie aan het parlement voor te leggen?

Vele van die betrokken organisaties hebben een bijzondere en uitstekende werking die al jaren is opgebouwd dankzij de tewerkstellingstoelagen. Als dit doorgaat, dreigt daarvan een heel stuk ernstig verstoord te worden. Voor veel organisaties dreigt dit zelfs stil te vallen.

Het is heel belangrijk om te beseffen dat de organisaties al een tijdje weten dat het in de lucht hing. Veel organisaties hebben al veel paden bewandeld om te onderzoeken of ze bij andere decreten konden aansluiten, maar daar gaat overal de deur dicht. Ofwel zitten er weeffouten in die decreten waarbij ze zouden kunnen aansluiten, en dan is vooral de landelijke uitstraling een probleem. Ofwel zijn er bepaalde instanties, bijvoorbeeld provincies, niet meer bevoegd. Of zijn structurele erkenningen, zoals bijvoorbeeld in het decreet over het regionaal cultuurbeleid, niet meer mogelijk.

Er bleek maar een oplossing te zijn, en dat is dat de lokale besturen waar die organisaties gevestigd zijn, een subsidie geven. Hoe gaat u hen daar ooit toe dwingen? Misschien mag ik twee van uw partijgenoten citeren: onder andere Nabilla Ait Daoud, schepen van Antwerpen, zegt dat daarvan geen sprake kan zijn. En de burgemeester van Turnhout, ook een partijgenoot van u, heeft al duidelijk aangegeven zeker geen bijkomende toezeggingen te zullen doen. Al was het maar omdat die stad al ruimschoots participeert. U weet zeker dat dit ook voor andere steden het geval is.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, eind maart verstuurde het Departement Cultuur, Jeugd en Media een brief naar acht organisaties om hun mee te delen dat hun subsidies voor de vergoeding van de geregulariseerde contractuelen vroegtijdig zouden worden stopgezet in 2021 in plaats van tegen 2024. Dat druist in tegen de beslissing van uw voorganger, de toenmalige minister van Cultuur Sven Gatz, die een tijdspad had uitgezet tot in 2024, waarbij die subsidies elk jaar zouden uitdoven.

In de brief wordt verklaard dat de Vlaamse Regering de leden van het Vlaams Parlement informeerde over de beleidsintentie om die subsidies in 2021 stop te zetten. We zijn daarop ingegaan tijdens de commissiezitting van 9 april, met de gedachtewisseling over de coronacrisis en het beleidsveld Cultuur. Meerdere fracties, zowel van de meerderheid als van de oppositie, hebben daar toen een inbreng gedaan. Ik heb daar, namens CD&V, mijn ongenoegen over geuit. Wij blijven erbij dat een zin in de toelichting bij de besparingen in Erfgoed geen correcte basis is om zo'n beleidsintentie mee te delen aan die acht organisaties. Dat is geen voorbeeld van deugdelijk bestuur, door het op die manier aan te pakken in het parlement om een genomen beslissing ten aanzien van die organisaties zo vroegtijdig stop te zetten.

Voor deze acht organisaties is dit een aderlating. Door het vervroegde wegvallen van deze gescomiddelen zullen zij medewerkers in opzeg moeten plaatsen. Toch

liet u, via uw woordvoerder, weten aan de VRT dat het niet de bedoeling is om die acht organisaties aan hun lot over te laten. Minister-president, dat is positief. Zo zou u samen met deze organisaties willen bekijken welke alternatieve subsidiegronden er aangeboord kunnen worden, bijvoorbeeld via de lokale overheid. U verwees naar de verantwoordelijkheid die de betrokken steden en gemeenten hebben, aangezien er 95 miljoen euro aan lokale cultuurmiddelen in het Gemeentefonds werd gestoken.

Ondertussen hebben enkele betrokken gemeentebesturen afwijzend gereageerd. De heer Pelckmans verwees al naar de schepen van Cultuur uit Antwerpen, een partijgenote van u. Naar aanleiding van dit nieuwe feit wil ik u meer uitleg vragen.

Welk contact heeft u ondertussen gehad met deze acht getroffen organisaties, om hen bij te staan bij het aanboren van alternatieve subsidiegronden? Indien dit contact er nog niet is geweest, wanneer zal het plaatsvinden? Ik heb het dan zowel over alternatieve subsidiegronden op lokaal niveau, als over het begeleiden van gemeenten naar erkenning binnen andere bestaande Vlaamse decreten.

Wat is het actuele resultaat van deze zoektocht, voor elk van de acht getroffen organisaties?

Wat zal u verder doen om ervoor te zorgen dat lokale besturen hun verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de acht getroffen organisaties?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): De twee vorige vraagstellers hebben de problematiek al goed geschetst. Het feit dat er drie vragen werden ingediend, wijst er natuurlijk op dat dit een belangrijke materie is. De consternatie over de beslissing van minister-president Jambon om de gesco's te schrappen is groot. Kijk maar naar het aantal persartikelen dat erover verscheen en naar de vragen hierover vanuit de meerderheid.

Wij hebben dit al te berde gebracht in onze gedachtewisseling van 9 april. Minister-president, uw antwoord was vrij sec: 'Jullie hadden dat maar moeten zien in de begrotingsbespreking.' Dat stond inderdaad in een artikel – zoals de heer Van de Wauwer ook zei – zeer cryptisch en verstoep geformuleerd zodat niemand het heeft opgemerkt, ook niet uw eigen coalitiepartners.

Het gescostatuuut werd in 1989 in het leven geroepen om werknemers in risicogroepen betere kansen te bieden op de arbeidsmarkt. In de cultuursector is daar veel gebruik van gemaakt omdat men daar met heel krappe middelen moet werken. Tijdens de vorige legislatuur zijn de gesco's door de Vlaamse Regering uitdovend gemaakt. Specifiek voor de cultuursector had voormalig minister van Cultuur Gatz een scenario uitgewerkt waarin de subsidies langzaam afgebouwd zouden worden. De organisaties kregen tot eind 2023 de tijd om op zoek te gaan naar alternatieve geldstromen. Acht organisaties doen vandaag nog een beroep op deze gesco's. Deze organisaties zijn erkend in het veld en leveren zeer belangrijk werk, zoals Theater Elckerlyc en het Fakkeltheater.

Minister-president, u besliste op 24 maart 2020 om deze statuten te schrappen. Er komt eind dit jaar al een volledige stop op de personeelssubsidies. Het gaat hier over een totaalbedrag van 1.059.000 euro dat wegvalt. De organisaties kregen deze mededeling midden in de coronacrisis, die al hard inhakt op de culturele sector.

Als gevolg van deze beslissing verliezen een pak mensen hun job tegen het einde van het jaar, en dit uitgerekend in deze moeilijke tijden. Bovendien druist deze beslissing in tegen het eerdere engagement dat de Vlaamse Regering was

aangegaan. De organisaties hadden een duidelijk perspectief meegekregen om tegen 2023 deze statuten af te bouwen.

Minister-president, op basis van welke gronden hebt u beslist om deze statuten te schrappen? Hebt u al overleg gepleegd met de getroffen acht organisaties? Ik heb begrepen dat ze ondertussen een mail hebben gekregen van uw kabinet. Waarin plant u het budget te investeren? In de mail staat dat de middelen er zijn maar dat het geen personeelsmiddelen meer zijn. Dat is een semantische kwestie. Bent u bereid om, in het licht van de coronacrisis die de cultuursector zeer hard treft, deze beslissing ongedaan te maken, zodat die mensen een perspectief krijgen en niet tegen het einde van het jaar hun job kwijt zijn?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Na de summiere bespreking die we hierover hebben gehad naar aanleiding van de visienota heb ik het dossier naar mij toe getrokken. Ik vind het van een enorm belang dat de Vlaamse overheid in het algemeen en per specifiek onderdeel haar engagementen en afspraken uit het verleden maximaal nakomt. Op dat vlak delen we dezelfde bekommernis, en dus ook in dit dossier.

Daarom beslis ik om de uitvoering van de mail die we hebben gestuurd on hold te zetten. We zullen met de acht organisaties individueel rond de tafel gaan zitten om te kijken hoe we ze uit het gescostatuut kunnen krijgen en eventueel in een ander statuut andere afspraken kunnen maken. Als dat niet lukt, zullen we de engagementen van de Vlaamse Regering uit het verleden ten opzichte van die organisaties nakomen. Voor mij is het enorm belangrijk dat gemaakte afspraken nagekomen worden.

We zullen organisatie per organisatie een inspanning doen en nagaan of we die mensen niet structureler kunnen helpen dan hen nu een perspectief te bieden tot '23 en daarna niets meer. Wanneer we ze eerder structureel kunnen borgen, zullen we dat doen maar tegelijk zullen we een evaluatie van de werking maken. Met een aantal organisaties heeft het departement totaal geen contact meer. Een aantal andere hebben een werking die we zeker allemaal kennen en die zichtbaar is, maar dat is niet bij elke organisatie het geval. Ik zal dan met het resultaat van die individuele benadering per organisatie terugkomen naar het parlement.

Dus, we proberen organisatie per organisatie te borgen maar tegelijk maken we een evaluatie van de werking. Wanneer we geen andere zaken vinden, blijven de engagementen die in het verleden zijn aangegaan rechtsgeldig.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, u verrast me zeer aangenaam. Het protest was natuurlijk groot en het is fijn dat u inziet dat het over een heel grote groep mensen gaat die deelnemen aan activiteiten die tijdens de coronacrisis heel belangrijk voor hen zijn. Mensen zijn opnieuw overtuigd hoe belangrijk die sociale contacten zijn.

U erkent daarmee ook dat het bij veel van die organisaties om vrijwilligers gaat en dat ook zij absoluut moeten worden gesteund. Ik apprecieer uw antwoord heel erg wanneer u duidelijk en rationeel zegt dat u dit zult herzien.

Het is belangrijk dat dit op maat gebeurt. Elke organisatie heeft een heel eigen achterban en geschiedenis. Als daarmee rekening kan worden gehouden in de gesprekken, zullen we tot mooie eindresultaten komen. Ik hoop alleen dat we ook effectief mogen rekenen op een eindresultaat en dat organisaties dus niet van het

kastje naar de muur worden gestuurd. Op basis van uw intentie, ga ik ervan uit dat dit niet het geval zal zijn.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, hartelijk dank voor uw beslissing. Never waste a good crisis. Dit geldt hier helemaal. U wilt nu per organisatie bekijken hoe ze op een structurele manier kunnen worden geholpen zodat zij, na het uitdoven van de gescomiddelen, eventueel in een betere situatie terecht komen dan deze waar ze in zaten voor de beslissing viel dat alles vroegtijdig zou worden stopgezet. Het is heel goed per organisatie de sterktes te bekijken en na te gaan op welke manier zij structureel kunnen worden verankerd binnen een van de bestaande decreten. Wanneer er dan organisaties zijn die op geen enkele manier binnen een Vlaams decreet passen, dan kunnen zij hun gescomiddelen behouden volgens de afspraken.

Dit getuigt van zeer deugdelijk en goed bestuur. U bent heel erg bedankt voor de inspanning die u hier doet, minister-president.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister-president, hartelijk dank, ik ben zo blij. Het is de eerste keer dat ik het gevoel heb dat er echt wordt geluisterd. Er is een luisterend oor ten aanzien van het parlement maar ook van de verzuchtingen van de sector die echt zeer hard kreunt onder deze crisis.

Ik ben bijzonder verheugd, ik wil u feliciteren dat u bereid bent om voor de organisaties waarmee u contact hebt – ik veronderstel dat dat vooral het Fakkeltheater en Elckerlyc zijn –, een structurele oplossing te zoeken, zodat de samenwerking, die alom wordt geprezen, ook grotendeels steunt op vrijwilligerswerk. Ze hebben ook wel enkele werknemers nodig om dat vrijwilligerswerk te kunnen organiseren. Op de een of andere manier moeten ze dat ook kunnen continueren.

Uit e-mails die ik kreeg, bleek dat ze heel wanhopig waren. Aanvankelijk werden ze doorverwezen naar de lokale besturen, waar alle middelen al verdeeld zijn. Ze werden dan doorverwezen naar de decreten, die ook onder druk staan. Dus dat is ook geen oplossing. Ik ben dan ook bijzonder verheugd en ik wil u danken voor dit initiatief om hen verder te helpen, zodat ze zonder al te veel kleerscheuren uit deze crisis geraken.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): De beleidsintentie was natuurlijk al genomen. Dat stond wel degelijk in de begroting. Ik begrijp natuurlijk dat de commotie tijdens de begrotingsbesprekingen zodanig groot was dat een aantal collega's die beleidsintentie niet hebben gezien. Die acht organisaties verdienen het wel om op maat te bekijken welke oplossing er uit de bus kan komen. Het was een tijdelijke situatie en dat was ook al lang aangekondigd. Het is nooit goed dat organisaties op basis van tijdelijke en niet helemaal zekere werkmiddelen moeten werken. Het is dan ook goed dat we nu met de organisaties een voor een bekijken of we hen op een andere manier kunnen ondersteunen.

We mogen toch ook niet vergeten dat er bij die acht organisaties een aantal zijn die al geanticipeerd hadden en het goede voorbeeld hadden gegeven. Ik denk aan de organisatie uit mijn eigen gemeente, die, als je het bekijkt in het totaal, een grote hap uit de middelen nam. Op 1 januari 2016 hebben ze daarop al geanticipeerd en zowel de werking als het personeel overgeheveld naar de gemeentelijke werking. Dat is opgenomen in het cultuurcentrum en in de kunstacademie. Ook

het personeel kan gerust zijn, want die zijn sinds 1 januari 2016 opgenomen in het gemeentelijk organogram. Het werk op maat is dus belangrijk.

De vzw deed vormingsactiviteiten en educatie voor volwassenen. Mensen genieten nog altijd evenveel van die cultuur en van de vormingsactiviteiten. We moeten eens goed bekijken of het nodig is om op de een of andere manier voort te werken op hetzelfde niveau. Hier heeft het lokale bestuur echt het goede voorbeeld gegeven en geanticipeerd. Dat zijn eigenlijk zaken die behoren tot de bevoegdheid van het lokale bestuur, en we nemen dan ook die verantwoordelijkheid op.

Voor hen is het natuurlijk ook niet altijd even leuk om de boodschap te krijgen dat het werd verkort, maar eigenlijk zijn we de Vlaamse middelen op een goede manier aan het inzetten, in verantwoordelijkheid met iedereen. Het is dezelfde Vlaamse Regering waarvan men nu durft te zeggen dat ze het niet heeft voor cultuur en dat afschuift naar de een of de ander. Dat denk ik niet, want diezelfde regering Jambon I heeft ook de beslissing genomen om de gemeentebesturen meer en beter te financieren, op een andere manier weliswaar, maar de lokale besturen hebben van deze regering wel meer middelen gekregen via het Gemeentefonds. Het is en blijft voor mij heel belangrijk dat de lokale besturen hun eigen autonomie hebben en ook gebruiken om keuzes te maken die goed zijn op het lokale niveau.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ik heb mij in het begin van deze legislatuur voorgenomen om geen schoonmoeder te spelen. Ik heb vijf jaar lang gewerkt aan de dossiers die door u en door uw kabinet worden behartigd. Specifiek wat het Verzameldecreet betreft, en de overgang voor de verschillende organisaties, heb ik persoonlijk de pen vastgehouden.

Toen ik de beslissing las, was dat voor mij niet evident. Ik ben daar bewust niet over willen tussenkomen en heb daar geen vragen over willen stellen omdat ik geen schoonmoeder wil zijn. Natuurlijk ben ik heel blij dat u toch de engagementen die in het verleden werden genomen wilt blijven honoreren. 'Pacta sunt servanda': daar moeten we ons allemaal aan houden. Maar natuurlijk heeft het kabinet van toenmalig minister Gatz die beslissing ook wel met een reden genomen. Als je wacht tot 2024 geef je de tijd om ondertussen in te tekenen op vigerende decreten. We moeten dan wel realistisch zijn. Het Kunstendecreet is dan misschien een Vlaamse schaal en een Vlaams niveau die moeilijk haalbaar zijn voor de desbetreffende organisaties. Maar ondertussen hebben we het decreet over de bovenlokale cultuurwerking, dat er vroeger niet was. Dat lijkt mij de perfecte landingspiste voor deze acht organisaties. Daarom was ik wat bedroefd toen ik zag dat het uw intentie was om de middelen die zouden overblijven niet meer naar het bovenlokaal cultuurdecreet te laten gaan maar dat ze in Erfgoed zouden worden gepompt.

We zullen de evaluatie van het decreet over de bovenlokale cultuurwerking hier zeker nog moeten maken. Maar ik merk dat de drempel bij de beoordeling voor de bovenlokale werking zeer hoog ligt, en dat zeer veel ex-provinciale organisaties het moeilijk hebben om die drempel te halen. Als we dan ook nog eens de middelen die ervoor voorzien zouden zijn in 2014 er niet aan toevoegen, wordt het steeds moeilijker, zeker gezien het feit dat we ook beslist hebben dat de participatieprojecten voor kansengroepen ook zullen moeten intekenen op het bovenlokaal cultuurdecreet. Al die zaken moeten we indachtig zijn.

Wat zal de specifieke, op maat gemaakte oplossing zijn voor de verschillende organisaties? Het zal belangrijk zijn om dat samen met hen te bekijken. Niet elke organisatie heeft ondertussen een oplossing nodig. Van een paar van de acht weet ik dat men ondertussen al een andere oplossing heeft gevonden via het lokale niveau. Dat is zeer goed. We moeten daar zeggen: 'Chapeau!' Voor de andere zie ik een mogelijke landingspiste in het decreet over de bovenlokale cultuurwerking.

Maar ze moeten daarvoor natuurlijk de tijd hebben, vooraleer er een nieuwe ronde is waarop ze kunnen intekenen. En ze moeten rekening houden met de drempel en met de moeilijke beoordeling die er momenteel is.

Namens mijn fractie dank ik u om de beslissing te willen heroverwegen. Dat toont dat u echt wel begaan bent met de sector.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er zijn geen bijkomende vragen gesteld. Ik zal met het resultaat van de individuele benadering van de organisaties ten gepasten tijde terugkomen naar deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik uit nogmaals mijn appreciatie. Maar ik hoop dat we er ook van mogen uitgaan dat de beslissing om die middelen weg te houden volledig wordt omgekeerd. Alleszins voor de organisaties die nog geen andere oplossing hadden gevonden. Ik ga ervan uit dat we daarop mogen rekenen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Zoals gezegd, ben ik blij met de afloop. Meer nog, ik wil nog enkele suggesties doen. Als er straks onderhandeld moet worden, moet er ook eens grondig gekeken worden naar bepaalde decreten. Mevrouw D'Hose heeft ook al aangegeven dat er hier en daar wat weeffoutjes zijn die voor een aantal organisaties al een oplossing zouden kunnen zijn.

Ik geef het voorbeeld van het decreet over het sociaal-cultureel volwassenenwerk. In mijn regio zijn er organisaties die fantastisch werk leveren, zoals Vormingplus, maar ook heel regionaal werken, maar als gevolg van die koepel wel toegelaten worden. Een andere organisatie zoals DINAMO die ook even regionaal werkt maar die die koepel niet heeft, wordt niet toegelaten. Er zijn dus wat denkpistes mogelijk die ik de minister-president wil aanreiken om oplossingen te vinden.

Dat geldt eigenlijk ook voor het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking. We hebben dit hier al een aantal keren vermeld. Men zit momenteel met het feit dat daar geen structurele toekenningen in kunnen. Als dat kan worden doorbroken, dan liggen ook daar wel wat mogelijkheden. We willen dus positief meedenken.

De voorzitter: De heer Van den Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, ik wil u bedanken voor uw inspanningen. Dit is heel goed nieuws voor de acht organisaties en vooral voor de medewerkers die daar aan de slag zijn en nu niet meer in onzekerheid moeten leven. Ik kijk uit naar de oplossingen die u vindt en hoop dat u die hier ook toelicht in de commissie. Maar voor vandaag alleen een welgemeende dankuwel!

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de precaire positie van de individuele kunstenaars en werkers tijdens en na de coronacrisis – 1975 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, ik hoop dat we onder hetzelfde positieve gesternte ook dit probleem kunnen oplossen, want het is zo mogelijk nog groter.

Ik wil het hebben over de preciaire positie van individuele kunstenaars en cultuurwerkers tijdens en vooral na de coronacrisis. We hebben daarover allemaal al veel kunnen lezen, zeker in de laatste dagen. De VRT spreekt over een ongemeen moeilijke tijd die de livemuzieksector tegemoet gaat. Het zal allemaal heel hard worden.

Rekto:Verso concretiseert dat in een artikel van 15 april met vele getuigenissen. Het thema is meer dan gekend. Het gaat wel degelijk over cultuurwerkers die werken met kortlopende contracten via de sociaal bureaus voor kunstenaars (SBK). Er zouden ongeveer 4000 vte's op die manier functioneren en op dit moment staan zij helemaal voor schut. Ze passen niet in de federale maatregelen van tijdelijke werkloosheid. Zolang er geen duidelijkheid is over het Vlaams noodfonds passen ze daar ook niet in, want dat geldt enkel voor gesubsidieerde actoren. Kortom, het is echt een probleem.

Ik wil daar een tweede verhaal aan koppelen. Er is een fenomeen bezig in ons landschap waar de minister-president in zijn visienota terecht veel aandacht aan besteedt. We krijgen een nieuw soort van organisatiestructuur, namelijk een collectief waarbij individuele kunstenaars en cultuurwerkers de krachten bundelen en samen een vzw runnen. Op die manier kunnen ze kennis, kosten en risico's delen, administratieve krachten uitwisselen, enzovoort. Dat fenomeen wordt bevorderd door de cultuurwerkers waarover we het hier hebben.

Dat is op zich een interessante ontwikkeling, die we goed in het oog moeten houden. Een crisis heeft natuurlijk ook uitdagingen en we merken dat onder andere de mensen van State Of The Arts (SOTA), een complementaire belangenorganisatie naast het Overleg Kunstenorganisaties (oKo, die het belang van de individuele kunstenaar en de cultuurwerker uitdraagt en deelt, daarover een aantal heel duidelijke vragen hebben. Zij vragen de federale maatregelen voor hen open te stellen, zij vragen duidelijk ook naar dat Vlaamse noodfonds en zij doen dat heel concreet. Zij vragen een compensatie voor de verloren lonen, een compensatie voor de niet-recupereerbare kosten, zij vragen steun voor een intern solidariteitsmechanisme tussen kunstenaars en instellingen en zij vragen dat de lokale overheden zouden worden gesensibiliseerd om steun te verlenen.

Minister-president, bent u op de hoogte van deze relatief nieuwe organisatiemodellen? Zijn die concrete voorstellen bekend en hoe evalueert u de evolutie van deze nieuwe modellen?

Bent u al in gesprek gegaan, zijn de bezorgdheden bekend en bent u bereid om die over te maken aan de Federale Regering?

Bent u ook bereid ook met hun verzuchtingen rekening te houden bij de uitwerking van de modaliteiten van het Vlaamse noodfonds?

U hebt in uw visienota veel aandacht voor de dynamische ruimte maar ik heb niet het gevoel dat dit nieuwe fenomeen van die collectieven daar een juiste plek in krijgt. Moeten we dat niet monitoren en bijsturen?

De voorzitter: Minister -president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Deze organisatievormen bestaan al geruime tijd, maar winnen de laatste tijd inderdaad aan belang. Ze worden vaak aangeduid als 'artist run' en 'artist centered' organisaties, waarbij een lichte overhead de projecten en initiatieven van een groep van kernkunstenaars mogelijk moet maken. Ik ken dit model dus goed en het Kunstendecreet biedt er ook plaats voor.

Uw vraag over concrete voorstellen van SOTA staat daar wat los van. Maar wij hebben via steunpunten en belangenbehartigers al een aantal voorstellen voor compenserende maatregelen ontvangen. Wij bekijken die inderdaad samen met Cultuurloket om de opportuniteit en realisatiemogelijkheid na te gaan. Ik wil hier nog geen voorbarige uitspraken over doen. Wij hebben al een aantal voorstellen vanuit de sector vertaald naar de praktijk, zoals het Nooddecreet dat soepelheid stelt inzake administratieve en decretale deadlines en verplichtingen bij subsidies, of het vervroegd uitbetalen van voorschotten.

Tijdens de persconferentie van de Vlaamse Regering op 13 maart deed ik ook een oproep tot solidariteit, waarin ik expliciet gevraagd heb om indien mogelijk geen terugbetaling te vragen voor een ticket van een geannuleerde voorstelling of activiteit.

Mijn kabinet onderhoudt ook het contact met de Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra (VVC). We streven ernaar dat de verschillende bestuursniveaus complementaire steun kunnen voorzien voor de culturele sector.

Wanneer bepaalde maatregelen onvoldoende toegankelijk zijn voor culturele actoren, kaart ik dit aan bij de betrokken ministers. Zo sta ik in contact met het kabinet van federaal minister Muylle inzake het kunstenaarsstatuut en de regeling rond tijdelijke werkloosheid. De knelpunten van deze regeling zijn aangekaart. Cultuurloket volgt dit op mijn vraag op de voet op. Ik kan hier verder nog geen uitspraken over doen of en in welke mate de regeling wordt aangepast. Ik heb deze week nog een nieuwe brief naar minister Muylle gestuurd om te bepleiten dat de maatregelen rond de tijdelijke werkloosheid zouden kunnen verlengd worden voor de hele periode dat de culturele sector nog niet volledig zou kunnen opstarten. Ook in verband met de taxshelter is er al contact opgenomen met federaal minister van Financiën Alexander De Croo. Waar nodig en mogelijk, kaarten we de bezorgdheden aan bij de andere niveaus, vaak is dat het federale niveau.

Zijn we ook bereid met hun verzuchtingen rekening te houden bij het Vlaams noodfonds? Het departement zal een verdeling van het noodfonds voorstellen. Dat doet het via een vastgelegde methodologie waarbij in de eerste plaats de doelgroep wordt afgebakend, en aansluitend volgt een economische impactanalyse van de schade op basis van een externe analyse door Graydon en een interne analyse door een werkgroep binnen het departement op basis van gegevens op organisatieniveau. De kruising van de interne en externe impactanalyse zal een licht werpen op de te verwachten schade binnen de sector. De volgende stap is uiteraard het operationaliseren van het noodfonds.

Het is een evidentie dat bij het uitwerken van het noodplan rekening zal worden gehouden met de vele achtergrondinformatie die door de steunpunten en belangenbehartigers werd aangeleverd. Die werd besproken via onder andere de klankbordgroepen of de taskforces, twee organen die ik reeds in de vorige commissievergadering op 9 april toelichtte. Hierbij was ook een vertegenwoordiger van State of the Arts aanwezig. Ik kan dus wel bevestigen dat we de meest acute noden van zowel de gesubsidieerde als de niet-gesubsidieerde culturele spelers in beeld hebben.

Er is een intens overleg tussen mijn departement en mijn kabinet over de verdeling en verdere uitrol van het noodfonds voor wat cultuur betreft. We zijn deze oefening intern aan het finaliseren, maar het is nu nog te vroeg om dit al te communiceren. De finale verdeling van het volledige noodfonds moet ook nog worden afgeklopt binnen de Vlaamse Regering.

Overweeg ik in de visienota kunsten en de dynamische ruimte aan te passen? Zoals gezegd is de evolutie naar 'artist run' en 'artist centered' organisaties niet nieuw. Het Kunstendecreet van 2013 bood hiervoor al expliciet ruimte. Zij kunnen

werkingssubsidies aanvragen – een aantal van hen worden nu al structureel betoelaagd – of veeleer op een projectmatige manier worden gefinancierd, via kortlopende of meerjarige projecten in de dynamische ruimte.

Daarnaast kunnen de individuele kunstenaars die al dan niet samenwerken met zo'n organisatievorm, ook zelf projecten of beurzen aanvragen in de dynamische ruimte. Op dat vlak verandert er niets ten opzichte van de situatie van voor mijn visienota Kunsten.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, ik laat uw bedenkingen over het noodfonds nog even naast me liggen om daar bij volgende vragen op terug te komen. Ik wil wel nog een gevoeligheid aankaarten. Ik verneem dat federaal minister Muylle openstaat om een aantal kanalen open te stellen voor de doelgroep. Er is wel wat vrees voor fraude en misbruik, en dat kan ik begrijpen. Het is ook een verantwoordelijkheid die je als minister hebt om daar goed naar te kijken.

Ik wil hier toch een pleidooi houden om dat te overstijgen. Het is een afweging van de kleine risico's die er zijn tegenover een veel groter gevaar. Als we die groep nu niet kunnen opvangen op de een of andere manier, dan zijn we een hele generatie cultuurwerkers kwijt, die een socio-economisch en cultureel weefsel van onze sector uitmaken.

Dat laatste zou catastrofaal zijn. Ik dring dan ook heel erg aan om die twijfels en onzekerheden te overstijgen, en daar helemaal voor te gaan. Dat geldt ook voor als u straks moet oordelen over de modaliteiten.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dit is een heel complex probleem voor al onze kunstenaars. Het kunst- en cultuurveld is heel divers met een grote verscheidenheid aan statuten en manieren waarop ze werken, als payrollers, als freelancers, onder kunstenaarsstatuut of op nog andere manieren.

Maar ik weet dat de minister-president daar alvast ook contact over heeft gehad met de federale minister van Werk Nathalie Muylle. Ook de ministers Dalle en Crevits zijn daarmee bezig. En de CD&V-parlementsleden zijn ook mee op zoek naar een oplossing. We hopen dat die snel uit de bus valt. Het gaat om heel veel cultuurwerkers die momenteel tussen de mazen van het net vallen, die buiten het kunstenaarsstatuut werken. Zeker met die kortlopende contracten en verschillende statuten gaat het om een hele groep mensen binnen de cultuur maar ook binnen de evenementen- en de mediasector. Het is belangrijk dat daar een oplossing voor wordt gezocht. Ik heb er vertrouwen in dat de minister-president daar samen met zijn collega-ministers en minister Muylle volop werk van maakt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Dank u, collega Pelckmans, voor de vraag, en minister-president, voor het antwoord. Ik kan alleen maar instemmen met de aanvullende opmerkingen van de heer Van de Wauwer. Het cultuurveld is kwetsbaar. Het is het eerste dat getroffen is en zal allicht het laatste zijn dat kan heropstarten. Er zijn heel veel verschillende precaire statuten. Heel veel daarvan moet op federaal niveau worden geregeld.

Ik heb het gevoel dat we beter een gedachtewisseling hadden gevoerd in plaats van aparte vragen te stellen. Straks heb ik nog vragen over de festivals en over dat noodfonds. De minister-president bracht het noodfonds ook al ter sprake. Laat ons daar straks dieper op ingaan.

Volgens een studie van de UGent zou 9 procent van de mensen die werken bij de festivals niet op een of andere manier kunnen geholpen worden. De mazen van het net: dat geldt dus voor een 10 procent van de mensen niet. We zullen vooral op het federale niveau moeten bekijken hoe we die mazen moeten dichtten. Ook het Vlaams noodfonds zal hierbij belangrijk zijn. Ik hoor uit de sectoren van cultuur, kunsten, evenementen en festivals dat we vooral de maatregelen moeten bekijken rond tijdelijke werkloosheid, die nu tot 30 juni zijn voorzien, maar ook die rond het overbruggingsrecht, dat maar tot vandaag, 30 april, is voorzien, en ook alles wat betreft de mensen die wel een engagement hadden maar nog geen contracten. Al die mensen moeten we helpen, en dat gaat natuurlijk veel breder dan de gesubsidieerde sector. Het gaat over de brede cultuursector, die voor een deel ook een private sector is.

De voorzitter: Dit was inderdaad beter een gedachtewisseling geweest. Dit moet een aandachtspunt zijn voor de komende weken, anders zullen we weer bezig zijn over hetzelfde. Ik denk dat het antwoord van de minister-president altijd is dat hij en de regering daarmee bezig zijn. Iedereen kent de bezorgdheden, er zijn contacten met de sector, iedereen is op zijn eigen terrein oplossingen aan het zoeken. We krijgen steeds dezelfde antwoorden. Ik suggereer dat we onze vragen daarover inhouden en daarover binnen enige tijd opnieuw een gedachtewisseling houden.

Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, ik heb hier nog maar weinig aan toe te voegen. We delen allemaal dezelfde bezorgdheden. Denken dat wij alle schade die nu in de hele brede sector van kunst, cultuur, festivals en weet ik veel wat, tot de laatste euro gaan kunnen vergoeden: we kunnen er zeker van zijn dat dat niet zal gebeuren. Dat heb ik al van in het begin gezegd. Dat kan niet gebeuren. We kunnen niet met die factuur naar de belastingbetaler gaan. Waar het mij om te doen is, is dat we geen generatie verliezen en dat mensen en organisaties door deze periode geraken en daarna opnieuw hun werking kunnen ontplooiën. Mijnheer Pelckmans, daar volg ik u ten volle in. Ik wil echter geen valse verwachtingen scheppen door te zeggen: 'Dien maar in hoeveel schade ge hebt geleden, we zullen dat eens bekijken en we rijden dat gat wel dicht.' Dat wil ik voor alle duidelijkheid zeggen. Als we dat al zouden willen, we zouden het niet kunnen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Op dit eigenste moment dienen mijn collega's van Groen en Ecolo in het federale parlement een wetsvoorstel in dat al een heel stuk van dit verhaal zou kunnen oplossen, tenminste als de Federale Regering op dit voorstel wil ingaan. Ik wou even meegeven dat er een voorstel op tafel ligt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de herkomst van de 4 miljoen euro voor de tweede ronde van de projectsubsidies – 1989 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister president, ook hier wil ik positief starten. We weten het enorm te appreciëren dat u in de marge van de bespreking van de visienota hebt gezegd dat u 4 miljoen euro hebt gevonden voor de tweede ronde projectsubsidies 2020. Tot 15 mei 2020 kunnen dossiers ingediend worden voor kortlopende beurzen en projectsubsidies voor kunstenaars en organisaties met een

looptijd tot een jaar. U wil in deze coronatijden tegemoetkomen aan de precare situatie van de individuele kunstenaar.

Dit is op zich een hoopgevend signaal, maar anderzijds is het een vrij hobbelig parcours. In het najaar van 2019 herleidde u het jaarbudget van 8,4 miljoen euro naar 3,3 miljoen euro. Half januari kwam u dan met de boodschap dat u dat budget kon optrekken van 3,3 miljoen euro naar 4 miljoen euro en in april 2020 komt daar de gevonden 4 miljoen euro bovenop.

We trachten de ratio achter dit hobbelig budgetparcours te begrijpen. Achter die ratio zitten echter kunstenaars die telkens achter de beslissingen aan moeten hollen. Het is moeilijk om een vast traject vast te leggen, gedegen kwalitatief werk te verrichten en zich grondig voor te bereiden om telkens opnieuw een stevig dossier te kunnen indienen. Hoe kijkt u terug op dit traject? Hoe kunnen we dat in de toekomst vermijden? Welke garanties kunt u geven met betrekking tot de financiering en praktijk van het jaar 2021, het overgangsjaar naar de uitvoering van het aangekondigde vernieuwde Kunstendecreet?

In De Standaard verklaarde uw woordvoerder: "Dit is een eenmalige injectie om het oude systeem toch nog te stutten." Dat is administratieve poëzie. Waar komt die eenmalige injectie precies vandaan? Is het extra geld, is dit vrijgekomen door een herschikking binnen het huidige cultuurbudget of is het een voorafname van het zogenaamde noodfonds van 200 miljoen euro?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Bij de opmaak van de begroting 2020 werd inderdaad beslist om een aanzienlijke besparing door te voeren op het projectenbudget van het Kunstendecreet. Het totale budget voor projectsubsidies Kunsten voor 2020 bedroeg dan ook initieel 3,39 miljoen euro.

Zoals u weet, heb ik beslist om tijdens de eerste aanvraagronde van 2020 binnen het Kunstendecreet dit volledige subsidiebudget van 3,39 miljoen aan te vullen met ruim 628.000 euro, te besteden voor projectsubsidies en beurzen. In totaal gaat het dus over 4.019.973,07 euro. Ik ben toen ook in deze commissie het engagement aangegaan om bij de begrotingsaanpassing na te gaan of eventueel vrijgekomen middelen prioritair ingezet kunnen worden voor de tweede ronde Kunsten.

Bij de begrotingsaanpassing begin april is 400 miljoen euro vrijgemaakt. Hierdoor is het budget voor projectsubsidies Kunsten op een nagenoeg gelijk niveau gebracht als voor de besparingen en werd aldus een tweede aanvraagronde voor 2020 met uiterste indiendatum 15 mei 2020 mogelijk gemaakt.

Dit zijn geen recurrente middelen. De aanpassing betreft alleen het begrotingsjaar 2020. Voor het begrotingsjaar 2021 zal opnieuw moeten worden gekeken of er budgettaire ruimte is.

De budgettaire situatie is wat ze is. Deze was in 2019 al moeilijk en is vandaag, zeker met de coronacrisis, nog altijd bijzonder moeilijk. Het geld van de overheid komt niet als manna uit de hemel vallen. Dat is gemeenschapsgeld, geld dat door de burger afgestaan wordt om beleid te voeren. Het is onze plicht om daar als goede huisvader mee om te gaan. Wij leveren nu immense inspanningen om de economie, inclusief de cultuursector, overeind te houden. En laat ons een kat een kat noemen: finaal is het altijd de belastingbetaler die dat financiert.

Dat de context volatiel is, zal u wellicht niet ontgaan zijn. Mijn opzet is die volatiele situatie met de hervorming van het Kunstendecreet te stabiliseren.

Zoals ik heb aangegeven in mijn Visienota Kunsten wil ik binnen het budgettaire kader het landschap zo dynamisch mogelijk houden en voldoende mogelijkheden creëren voor nieuwe, jonge of startende initiatieven met een toegevoegde waarde. Om de dynamiek binnen de dynamische ruimte te waarborgen, reserveer ik vanaf de start van het hervormde Kunstendecreet een relevant percentage van het beschikbare kunstenbudget voor de subsidielijnen binnen de dynamische ruimte. Hoeveel dat percentage moet bedragen, zal uiteraard nog onderzocht worden. Aangezien dit ook deel uitmaakt van de fundamentele hervorming van het Kunstendecreet, zoals die is aangekondigd in de visienota, zullen ook deze overwegingen de nodige tijd en aandacht vragen.

Het extra geld dat we hebben gevonden voor die tweede ronde, is afkomstig uit de algemene middelen, dus niet vanuit het cultuurbudget. Het gaat ook niet om een voorafname op het zogenaamde noodfonds. Cultuur zal hierdoor geen euro verschoven zien worden binnen het cultuurbudget.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Dat was bijzonder positief, want u had het over het vrijmaken van 400 miljoen, maar ik neem aan dat u 4 miljoen euro bedoelt.

Ik apprecieer het dat u duidelijk aangeeft dat dit uit de algemene middelen komt en geen voorafname is op het noodfonds, dat is wat de sector een beetje vreesde.

Ik heb nog een aandachtspunt. U hebt in de visienota terecht veel aandacht gevraagd voor de kwalitatieve beoordelingen. Met het oog op die hongerige groep die klaarstaat om in te schrijven voor 15 mei, moeten we komen tot zeer grondige en degelijke adviezen, maar we merken dat beoordelingscommissies daar op een of andere manier nog niet voldoende voor georganiseerd zijn. Dat is een zorg waar u in de visienota zelf op wijst. Zult u die nu al invullen, wilt u er met andere woorden op toezien dat de beoordelingscommissies voldoende bemand zijn en de juiste richtlijnen krijgen om te komen tot heel goede adviezen? Dat zou ook voor u als minister-president een win-winsituatie zijn. Met goede, stevige adviezen is het achteraf veel duidelijker om beslissingen te nemen.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister-president, het gebeurt niet vaak, maar ik moet me toch voor een deel aansluiten bij mijn collega Pelckmans, die sprak over een inhoudelijk parcours. Vorige week heb ik dat ook al proberen te schetsen en hopelijk is daar nog iets van blijven hangen. Ik kan opnieuw hetzelfde zeggen als vorige week. Zoals u altijd zegt 'the duty of the opposition is to oppose', en daarbij hoort ook de minister wijzen op zijn inconsistenties en zijn bochtenwerk als een duiveltje in een wijwatervat, wat hier nu duidelijk gebeurt.

Minister-president, ik heb nog eens wat uitspraken opgezocht die u hebt gedaan toen u die eventuele – want dat was niet zeker – tweede ronde aankondigde. U zei toen dat als er een extra ronde werd georganiseerd, dat met geld zou zijn van het cultuurbudget, dat er ergens een overschotje zou worden gevonden bij de begrotingsherziening. Opnieuw kan ik zeggen dat uw broek afzakt, ze ligt op uw enkels.

Nog een kleine bijkomende vraag. U zegt dat het eenmalig is. Volgend jaar zal er dus misschien weer minder budget zijn. Uw fractie en onder andere de heer Meremans zeggen dat zonder deze extra middelen voor de projectsubsidies, we een complete verschraling van het kunstenlandschap zouden krijgen, en dat hij als Vlaams-nationalist een excellent cultureel Vlaanderen wil.

Minister-president, als u volgend jaar alsnog minder middelen geeft of als u, in het beste geval, bij uw initiële beslissing blijft, wilt u dan wel een verschraling van het kunstenlandschap? Bent u dan geen Vlaams-nationalist die een excellent cultureel Vlaanderen wil, of is uw fractie in onenigheid met uw beslissing?

Marius Meremans (N-VA): Mijnheer Brusselmans, ik wil even kort reageren. Ik snap de inconsistentie niet goed. Wat wij een hele tijd terug hebben gezegd bij de raadscommissie, hebben wij steeds verdedigd, namelijk dat als er een mogelijkheid is om dit te herbekijken, we gaan zoeken naar middelen voor de projectsubsidies. Ik heb ook gezegd dat ik gerust als brugfiguur wil fungeren om dat te kunnen realiseren.

U hebt gelijk, wij streven naar een excellent cultuurbeleid. Mijn schrik is inderdaad, zeker met de huidige crisis, dat we naar een cultureel verschaald landschap gaan. Daarover moeten we echt waken, want dan is de opbouw nog veel kostelijker en veel moeilijker, net als in andere sectoren.

De voorzitter: Minister president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Meneer Brusselmans, ik kan u geruststellen, ik ben een zeer overtuigd Vlaams-nationalist, waarschijnlijk al van toen u nog in pampers rondliep. Ik streef een excellent kunstenbeleid in Vlaanderen na. Ik streef dat niet alleen na, ik werk daar ongeveer iedere dag aan.

Mijnheer Pelckmans, wat die beoordelingscommissies betreft, deel ik uw bezorgdheid. Laten we een kat een kat noemen. Het is niet eenvoudig om niet alleen dit decreet, maar die veelheid van beoordelingscommissies die we in het cultuurlandschap in een brede vorm hebben, voldoende kwantitatief en kwalitatief ingevuld te krijgen. Dat is zeker een aandachtspunt dat we moeten meenemen wanneer we straks de visienota en de concrete decreetgeving gaan opstellen.

Of ik nu aan die beoordelingscommissies in het licht van de beoordeling na 15 mei nog veel ga kunnen veranderen? Daar ga ik een inspanning voor doen, maar het is een inspanningsverbintenis en geen resultaatsverbintenis.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, dank voor die inspanningsverbintenis. Dat is al veel. Ook de administratie heeft daarin een belangrijke rol, om extra toe te kijken en misschien ook te experimenteren, en om, binnen de wettelijkheid, mogelijk te maken dat het beter kan. Dus is het misschien een goede gelegenheid om er heel goed op toe te kijken hoe dat nu precies verloopt, welke de afspraken zijn en hoe het beslist wordt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de impact van de coronacrisis op de festivalsector – 2001 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): De Nationale Veiligheidsraad besliste op 15 april het verbod op alle massa-evenementen tot en met 31 augustus. In één klap valt daarmee de volledige befaamde Belgische festivalzomer weg. België is meer dan driehonderd

festivals rijk, waarvan er 90 procent worden georganiseerd door kleine vzw's met weinig of geen reserves, onder meer die van mijn goede collega Kurt De Loor in Zottegem. Voor hen komt deze klap vaak bovenop andere tegenslagen, zoals de verliezen door de hevige zomerregens van de voorbije jaren.

Volgens een onderzoek van de Karel de Grote Hogeschool stelt de brede evenementensector in ons land 80.000 mensen te werk. Een studie van de UGent toont aan dat 9 procent van de mensen die werken in de sector vandaag op geen enkele maatregel kan rekenen om financieel op terug te vallen in deze coronacrisis.

De eventsector vraagt verhoogde aandacht voor de kwetsbare profielen met dagcontracten via interims, die vaak geen arbeidsovereenkomst hadden afgesloten op het moment van annulatie. Ook voor de zelfstandigen in bijberoep in deze sector is het moeilijk, aangezien ze momenteel niet voldoen aan de huidige voorwaarden voor de steunmaatregelen. Het gaat vooral om mensen die werken via onstabiele dagcontracten, zoals licht- en geluidstechnici, die het het hardst te verduren krijgen.

De annulering van de festivalzomer hakt diep in op de bestaanszekerheid van heel veel mensen. Het is absoluut noodzakelijk dat de maatregelen die werden genomen rond tijdelijke werkloosheid en overbruggingsrecht verlengd kunnen worden, zodat de mensen die werken in de creatieve sector deze crisis kunnen overleven. Er moet nu een oplossing gezocht worden voor de preciaire statuten van muzikanten, podiumtechnici, kabelslepers, noem maar op. Fotografen ook, die worden nogal vaak vergeten. En alle anderen die werken in de eventsector. Er moet een degelijk en stabiel vangnet komen zodat deze sector toekomstige crisissen kan overleven.

Minister-president, u weet dat de eventsector zich heeft verenigd. Hebt u al overleg gepleegd met de vertegenwoordigers van de eventsector?

Welke maatregelen zult u nemen om de eventsector, en bij uitbreiding de creatieve sector, te ondersteunen?

Wie binnen de eventsector zal kunnen rekenen op het noodfonds? Dit is een belangrijke vraag want daar heerst zeer veel onduidelijkheid over. Die vraag komt terug in de volgende vraag om uitleg. Voorzitter, ik deel uw overtuiging dat we er toch beter een gedachtewisseling van hadden gemaakt.

Minister-president, hebt u al overleg gepleegd met uw collega Crevits over de verlenging van het overbruggingsrecht? Gaat de Vlaamse Regering het overbruggingsrecht verlengen, zodat er toch wat ademruimte komt? Maar dat moet natuurlijk ook op het federale niveau worden aangekaart. Welk overleg hebt u al gehad met de federale minister van Werk Nathalie Muylle over de verlenging van de maatregelen rond tijdelijke werkloosheid?

Is er al een samenwerking met de lokale besturen opgestart om lokaal of regionaal hulp te bieden aan de geannuleerde festivals? Ik vraag dit, gegeven ook het feit dat het provinciale niveau is weggevallen. Dat was voor de festivals heel belangrijk.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers, ik ben zelf al tweemaal op Tomorrowland geweest. Dat was eerder in mijn hoedanigheid van minister van Binnenlandse Zaken met betrekking tot de veiligheidsaspecten dan wel om mij in het gewoel te storten, maar u moet het toch ook eens doen. Dat zal inderdaad dit jaar niet kunnen.

Van bij de start van de crisis hebben we contacten met een aantal vertegenwoordigers uit de sector. Naast rechtstreekse en bilaterale contacten tussen organisaties en mijn kabinet, heeft de administratie structureel overleg opgezet.

Er is een taskforce met steunpunten en fondsen die op regelmatige basis samenkomt. Daar zit onder andere VI.be in. In een klankbord dat we occasioneel samenroepen, zit ook een brugpersoon naar vzw GALM, het artiestenplatform van de muzieksector, Amplo het sociaal bureau voor kunstenaars en het artiestenplatform SOTA (State of the Arts).

Iedereen actief in de cultuursector en bij uitbreiding de evenementensector kan terecht voor coronagerelateerd advies bij het Cultuurloket dat een heuse coronalijn opgestart heeft en dagelijks een bijgewerkte FAQ publiceert om iedereen zoveel mogelijk te ondersteunen.

In eerste instantie hebben we gekeken naar het bufferen van de economische impact. Wegens de economische impact op de culturele sector heeft de Vlaamse Regering op 1 april een noodfonds van 200 miljoen aangekondigd.

Daarnaast zijn we ook bezig met het opstellen van een plan voor de heropstart binnen de culturele sectoren en hebben we hierover samen met de leden van de taskforce de hoofdlijnen van deze heropstart benoemd, dit in samenspraak met minister Dalle. Specifiek voor de evenementensector in het segment livemuziek kunnen – zolang de individuele social distancing als preventiemaatregel tegen de verspreiding van het coronavirus van kracht is – grote liveconcerten en muziekfestivals met publiek in de regel moeilijk op een veilige en economisch rendabele manier georganiseerd worden.

Los van het noodfonds rekenen we erop dat de federale maatregelen rond onder andere werkloosheid blijven gelden zolang er geen definitieve en volledige heropstart is. Deze vraag heb ik deze week nog voorgelegd aan minister Muylle. Ik denk dat dit principe belangrijk is als een soort van geruststelling voor elk soort bedrijf in Vlaanderen dat momenteel getroffen is door de coronacrisis.

Wat het noodfonds betreft, hebben we aandacht voor de kwetsbare schakels in de waardeketen onder andere de artiesten met dagcontracten, zelfstandigen in bijberoep, freelance technici, toeleveranciers enzovoort. We kiezen er bewust voor om via de gesubsidieerde organisaties de brug te slaan naar de kwetsbaren. We zullen met hen bekijken hoe we de individuele artiesten en creatieven kunnen steunen.

Via het nooddecreet heb ik aan de gesubsidieerde organisaties garanties kunnen geven dat toegekende subsidies 100 procent gegarandeerd blijven en dat voorschotten en saldi op tijd zullen uitgekeerd worden. Nu verwacht ik van de gesubsidieerde instellingen dat zij de kwetsbaren steunen door bijvoorbeeld het uitbetalen van een gedeelte van de afgesproken vergoedingen, enzovoort. Zo draagt iedereen zijn eigen steentje bij.

Ik ben in permanente dialoog met minister Crevits over de ondersteunende maatregelen die de Vlaamse Regering heeft afgekondigd voor onze bedrijven. Het overbruggingsrecht waarnaar u verwijst, is echter een federale bevoegdheid. Hierover staat mijn kabinet in dialoog met het kabinet van minister Ducarme.

Ik sta inderdaad in contact met het kabinet van federaal minister Muylle inzake de regeling rond tijdelijke werkloosheid en het kunstenaarsstatuut. De knelpunten van deze regelingen zijn aangekaart. Het Cultuurloket volgt dit ook op mijn vraag op de voet op. Zoals zonet gezegd, heb ik bij minister Muylle ook bepleit dat de maatregelen rond de tijdelijke werkloosheid zouden verlengd worden voor de hele periode dat de culturele sector nog niet volledig is opgestart.

Mijn kabinet staat ook in contact met het kabinet van minister Somers om de uitdagingen in de culturele sector met betrekking tot corona te bespreken.

Ik ben wat summier geweest over het noodfonds. Ik kom daar straks bij een volgende vraag ruimer op terug, maar anders herhaal ik mezelf te veel.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het zijn natuurlijk heel veel en complexe zaken. Het is heel belangrijk dat er optimaal wordt samengewerkt tussen het Vlaamse en het federale niveau. Er is een panoplie aan maatregelen getroffen die optimaal op elkaar moeten worden afgestemd. Daarbij is het heel belangrijk de input te blijven vragen van en te blijven luisteren naar de sector. Ik ben dan ook verheugd te horen dat u heel regelmatig overleg pleegt met onder andere GALM, SOTA, Amplo, VI.be, want zij kunnen het best de vinger aan de pols houden.

Een van de signalen die ik vanuit de sector het meest opvang, betreft het verlengen van de tijdelijke werkloosheid. Daar ben ik alvast gerustgesteld te horen dat er een opening is om die te verlengen tot na 30 juni. Een tweede belangrijk element is het overbruggingsrecht voor zelfstandigen dat tot nu toe gold tot 30 april, dus tot vandaag. Het is goed dat u daar met uw collega-minister Ducarme over blijft overleggen om te zien of ook dit moet worden verlengd. Dat lijkt me absoluut nodig.

Ik heb nog een aantal vragen over het noodfonds, maar dat komt nog aan bod.

Ik krijg ook veel feedback van onder andere VI.be, die hoopvol zijn over het overleg dat plaatsvindt met uw kabinet en met federaal minister Muylle. Zij komen wel altijd met heel veel vragen en onduidelijkheden terug. Crisiscommunicatie is echt essentieel, dat blijkt nu des te meer. Het is zeer belangrijk zich daarvoor te laten bijstaan door crisiscommunicatie-experten, en niet alleen maatregelen te nemen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik wil nog even onderstrepen dat heel die event-sector nu in de richting van de cultuurcommissie wordt geduwd. We hebben vorige week bij minister Dalle duidelijk laten verstaan dat heel veel van die mensen ook in de mediasector, de sportsector en de standenbouw werken. De eventsector is dus niet alleen een enge cultuurbenadering van deze commissie, het gaat over mensen die in heel veel sectoren actief zijn. Dat lijkt me een reden te meer om dit te bekijken als een totaalveld.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Het afgelasten van zomerfestivals is natuurlijk een bittere pil om te slikken. We hebben fantastische festivals in Vlaanderen. Zoals mevrouw Segers al zei, zijn het er driehonderd. Dat is echt iets om elke zomer naar uit te kijken, en dat is de verdienste van de evenementensector.

Zoals de heer Pelckmans zei, is het niet alleen de evenementensector die daaraan deelneemt. Ik denk wel dat we goed moeten opletten met het verdelen van dat noodfonds. De bedoeling moet zijn om dat ecosysteem te laten overleven. We moeten erop letten dat Vlaams geld naar Vlaamse initiatieven gaat. Er zijn festivals die deel uitmaken van internationale bedrijven, en die kunnen dat verlies misschien wel dragen. Wat regionale hulp voor de klein en middelgrote evenementen betreft, is het inderdaad van groot belang dat we overleggen met het lokale niveau zodat we net als bij Jeugd en Sport, één lijn aanhouden en zo de versnippering op lokaal niveau tegengaan.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ik ben wel een zware fan van Tomorrowland. De afgelopen zeven jaar ben ik daar elk jaar geweest, en ik ben nog steeds in de rouw dat het dit jaar niet doorgaat. Hetzelfde met de Gentse Feesten: wat een drama!

Er zijn heel veel organisatoren, maar ook kleine onderaannemers van festivals die hun hele jaar in het water zien vallen door wat er is beslist. Het kon natuurlijk niet anders, safety first, de veiligheid staat voorop. Dit gaat veel verder dan even een inkomst mislopen. Het is een absolute ramp en voor sommigen loert het faillissement om de hoek.

Ik ben echt wel trots op deze regering maar ook op de Federale Regering met alle maatregelen die ze nemen, met de hinderpremie en de coronapremie. De uitbetaling gebeurt heel vlot. De federale overheid probeert daar ook maatregelen naast te leggen. Ik vrees dat we een groep van freelancekunstenaars hebben die tussen de mazen van het net vallen, en de festivalsector en de evenementensector vallen ook tussen de mazen van het net. Ik maak me daar enorme zorgen over. Gewoon verwijzen naar de festivalorganisator met de compensatiepremie, dat is veel te weinig, want al die inkomsten vallen weg voor bijna een heel jaar.

Als ik hoor dat er soms wordt verwezen naar het noodfonds, maak ik me ook zorgen. Dat noodfonds wordt bijna de grote heilige graal, waar iedereen naar verwijst en waarvoor 200 miljoen euro nooit genoeg zal zijn. Gisteren hoor ik dat minister Weyts in de plenaire vergadering zegt dat ook scholen zouden kunnen putten uit het noodfonds voor extra kosten die ze moeten maken als ze terug opengaan. Dan hebben we nog de sierteelt, toerisme, jeugd. Voor mij mag en moet dat allemaal, maar het zal zaak zijn om af te bakenen wie waarop kan intekenen.

Als de evenementensector bijvoorbeeld niet kan intekenen op het noodfonds omdat het alleen maar voor de gesubsidieerde sector is, oké, zeer goed, maar dan moeten we daar wel een andere oplossing voor vinden. Het kan niet zijn dat ze pech hebben als ze er niet op kunnen intekenen en dan verloren lopen in het kluwen van Vlaanderen en België en in de verschillende bevoegdheidsverdelingen. De evenementensector zit voor een deel bij minister Crevits, voor een deel is het federaal, en voor een deel is het Vlaams. We hebben een complex landje, veel te complex als u het mij vraagt. We moeten ervoor zorgen dat de evenementensector daar niet het slachtoffer van wordt.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het zijn allemaal terechte bekommernissen die iedereen hier heeft opgeworpen, en die ik ook deel. We moeten zorgen voor een goede verdeling die ook budgettair te verantwoorden is. Dat het allemaal veel geld zal kosten, daarover zijn we het eens. De vraag is tot hoe diep we mogen gaan om nog verantwoord te zijn. Dat is de puzzel die we de volgende weken verder zullen moeten leggen.

Het zal wel zijn dat heel veel mensen, organisaties en bedrijven inkomsten derven. Het is ons objectief om hen door de crisis te sleuren, maar niet om ze volledig schadeloos te stellen. Iedereen kan er wel mee akkoord gaan dat dat een onbetaalbare factuur zou zijn.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Wat betreft de laatste opmerking van de minister-president, dat we niet alles zullen kunnen goedmaken: uiteraard! Maar we moeten proberen er maximaal voor te zorgen dat de mensen echt niet kopje onder gaan. Mijn mailbox is echt wel heel dramatisch, en dat zal bij u niet anders zijn. Paul De Grauwe heeft het geschreven, wat de oplossing zal zijn: we zullen gewoon geld moeten bijdrukken om uit deze crisis te geraken. Ik sta daar achter.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over steunmaatregelen voor de cultuursector tijdens de coronacrisis
– 2031 (2019-2020)**

**VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over een noodfonds voor de gesubsidieerde sectoren
– 2002 (2019-2020)**

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Het noodfonds is de heilige graal, zoals collega D'Hose daarnet zei. Iedereen kijkt ernaar en niemand weet tot op heden wanneer het zal worden opgestart en hoe die 200 miljoen euro zal worden verdeeld over de opvang in de scholen, de sierteelt, jeugd, sport ... Het is allemaal heel veel.

Op 1 april 2020 kondigde de Vlaamse Regering aan dat een noodfonds wordt opgericht. Dat moet in heel veel sectoren de schade dekken: cultuur, media, sport, delen van de toerismesector, de sierteelt, scholen, schoolreizen, mobiliteit en openbare werken. 200 miljoen euro is zeer veel geld, maar er wordt met zeer veel ogen naar gekeken.

De onduidelijkheid rond dit noodfonds is nog groot. Minister-president, u stelde op 9 april dat, vooraleer wordt overgegaan tot de verdeling van het fonds, de schade in de verschillende sectoren in kaart moet gebracht worden. Pas dan kan worden beslist hoe het fonds kan worden verdeeld en welke sectoren er een beroep op kunnen doen. Het is van cruciaal belang dat dit voornemen en dit plan zo snel mogelijk optimaal worden uitgerold. Duidelijkheid over de specifieke modaliteiten en de concrete invulling ervan zijn absoluut nodig. Het is belangrijk dat u hier duidelijk over communiceert, om de getroffen sectoren het perspectief te bieden dat zij deze ongeziene crisis zullen kunnen overleven.

We zien voor de Vlaamse bedrijven een heel andere aanpak. Daar kunnen bedrijven in moeilijkheden, terecht, onmiddellijk een beroep doen op allerhande premies. Pas tijdens de belastingaangifte zal worden gecontroleerd of deze premies al dan niet terecht werden verleend.

Het is al meerdere malen en ten overvloede gesteld dat de impact op de brede creatieve industrie ongezien groot is. Ik heb het niet alleen over de culturele sector. Vandaar dat het belangrijk is dat ook de niet-gesubsidieerde sector hierbij wordt betrokken. We hebben die sense of urgency nodig. Zelfs gezonde organisaties dreigen vandaag te sneuvelen.

De mazen in het net zijn nog te groot. Een theatergezelschap zonder zaal kan geen beroep doen op de hinderpremie. Een kunstenaar die net is afgestudeerd heeft nog geen recht op een werkloosheidsuitkering. Artiesten met kortlopende contracten via een Sociaal Bureau voor Kunstenaars (SBK) moeten hun spaargeld, als ze dat al hebben, aanspreken. Eventfotografen en fotografen die vooral in het buitenland werken zien hun agenda leeglopen. De urgentie is dus hoog.

Minister-president, wat is de stand van zaken in de uitrol van het noodfonds?

Hoe verantwoordt u dat het noodfonds enkel zal worden opengesteld voor de gesubsidieerde culturele sector? U hebt dat daarnet bevestigd en het is vandaag hét punt van discussie.

Bent u bereid om het noodfonds ook open te stellen voor individuele cultuurwerkers die als freelancers werken in de gesubsidieerde en in de niet-gesubsidieerde sector?

Wat is de vooropgestelde timing vanaf wanneer organisaties een beroep kunnen doen op dit noodfonds?

Indien het budget van 200 miljoen euro niet voldoende blijkt te zijn, kan dan worden bekeken welke sectoren prioritair een beroep op het noodfonds kunnen doen? Bijvoorbeeld de sierteelt. Of zult u bereid zijn om het bedrag te verhogen, in functie van de schade die wordt geleden in de sectoren?

En dan is er nog een vraag die gesteld wordt vanuit het Overleg Kunstenorganisaties (oKo). Bent u al gestart met het relanceplan voor de creatieve sectoren? Vorige week werd aangegeven dat u hiervoor al mensen hebt samengebracht. Wat is daar de stand van zaken?

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Voorzitter, mijn vraag hangt eigenlijk samen met alle voorgaande vragen. Ze waren misschien beter allemaal gekoppeld.

In het eerste deel van mijn vraag wil ik peilen naar de federale maatregelen. In de gedachtewisseling van twee weken geleden hebt u gezegd dat u aan tafel ging zitten met uw federale collega's. Wat hebt u gevraagd omtrent het kunstenaarsstatuut, de tijdelijke werkloosheid, het overbruggingsrecht en de verlenging van de taxshelter? U hebt in antwoord op de voorgaande vragen al aangegeven dat u dat hebt besproken.

Het tweede deel van mijn vraag betreft het noodfonds. Hebt u al zicht op de oefening die het departement aan het maken is inzake de precieze cijfers van de geleden nettoschade?

In de commissie gaf u aan dat u zou onderzoeken in welke mate Cultuurloket coronagerelateerd tweedelijnsadvies kan geven zolang de crisis duurt. Kunt u hier dieper op ingaan? Hoe ziet u de uitbreiding van de opdracht van Cultuurloket precies? Het levert zeer goed werk in deze tijden. De FAQ is altijd up-to-date. In de vorige commissie hadden we ook aangegeven dat de website van het departement niet helemaal duidelijk was. Ik heb de indruk dat dat ondertussen is aangepakt. Op de homepage is nu heel duidelijk de link te vinden naar de FAQ van Cultuurloket.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, omtrent de federale maatregelen verwijs ik naar mijn vorige antwoorden. Dat is aangekaart bij het federale kabinetten. Ik heb daar veel welwillendheid ervaren en ik hoop dat de beslissingen ook volgen, maar dat heb ik niet in de hand.

Ook inzake Cultuurloket heb ik in een voorgaande vraag al geantwoord. Men kan daar terecht met vragen over corona en de FAQ wordt regelmatig geüpdatet.

Dan kom ik tot het noodfonds. Er is een intens overleg tussen mijn departement en mijn kabinet in verband met de verdeling en verdere uitrol van het noodfonds wat betreft Cultuur. We zijn deze oefening intern aan het finaliseren. We hebben deze morgen binnen de Vlaamse Regering een timing afgesproken. De oefening die nu binnen Cultuur bezig is, gebeurt ook in andere departementen. Ik heb gevraagd om tegen het einde van deze week, meer bepaald zondagavond, de oefening voor de verschillende departementen af te ronden.

De Inspectie van Financiën zal die dossiers dan doornemen om na te kijken of er met alle elementen rekening is gehouden. Sommigen hebben minder inkomsten, maar anderen moeten minder uitgeven dan gepland. De 'ins en outs' moeten goed in kaart gebracht zijn. Die check gebeurt volgende week. Elke inspecteur van financiën kent zijn departement het beste. Op die manier krijgen we gevalideerde dossiers om dan tegen 15 mei de opdeling te kunnen maken binnen het budget van het noodfonds.

Dat is dus de timing. De dossiers worden afgerond tegen eind deze week. Volgende week houdt de Inspectie van Financiën die tegen het licht. Dat is natuurlijk een interactief proces met de departementen. Bedoeling is dat de dossiers afgerond en gevalideerd zijn zodat tegen 15 mei die opdeling kan worden gemaakt. Vervolgens moet men binnen het departement met het beschikbare budget tot een verdeling komen onder organisaties en individuen.

Het noodfonds gaat breder dan enkel de cultuursector. Ook jeugd, media, sociaal toerisme, bepaalde schoolreizen, aspecten van Mobiliteit en Openbare Werken en sierteelt vallen er bijvoorbeeld onder. Ik ben nog met de verschillende andere ministers in overleg over hoe we het noodfonds zullen verdelen. Dat moet gebeuren tegen 15 mei.

De toebedeling van de middelen voor de culturele sector zal gebeuren op basis van concrete en gemotiveerde dossiers, met prioriteit voor de meest acute noodzaken. De schade moet aantoonbaar zijn. Er zal rekening gehouden worden met alle factoren zoals technische werkloosheid en reserveopbouw. Sommige organisaties hebben nu eenmaal minder te lijden dan andere waar de nood veel groter is. Met al die factoren zal rekening worden gehouden.

De doelgroep van het noodfonds voor Cultuur is nog niet volledig afgebakend, maar ik ben mij bewust van de moeilijke situatie van heel wat freelancers die een belangrijk deel uitmaken van het culturele ecosysteem. Ik besef dat de sector veel groter is dan het louter gesubsidieerde stuk, maar met hen hebben we een rechtstreekse relatie. Ook is er een gradatie in de subsidielink met de vele gesubsidieerde organisaties. Soms is dat een structurele subsidielink, soms is de link iets verder af, via projectsubsidies.

Om de zwakkere te identificeren zijn de gesubsidieerde organisaties een nodige link om de brug te kunnen slaan, maar ik besef zeker dat er ook veel freelancers in de niet-gesubsidieerde actoren actief zijn. Ik zal mij beraden over hoe ik hen kan beschermen en zal hiervoor zeker een sterke oproep doen aan de gesubsidieerde organisaties om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Van de niet-gesubsidieerden kan ik dat niet eisen, aangezien zij niet onder het toezicht van mijn administratie vallen.

Het openstellen van het noodfonds voor alle niet-gesubsidieerde actoren, lijkt me op dit moment niet opportuun. Ten eerste is de afbakening wie of welke beroeps-categorieën hier dan al dan niet recht op zou hebben een bijzonder lastige oefening die steeds voor discussie en interpretatie zal zorgen. Ten tweede zijn er honderden, mogelijk zelfs vele duizenden dossiers. De middelen dreigen dan zo versnipperd te worden dat ze ook geen echte steun voor de freelancers zouden betekenen. Ik herhaal graag nog eens dat voor mij de zorg voor onze freelancers in het systeem centraal staat.

Ik stip ook nog aan dat wie niet gesubsidieerd wordt, kan aankloppen bij Cultuurloket voor advies en om na te gaan welke mogelijkheden er zijn mochten zij uit de boot vallen.

Daarnaast heeft de Vlaamse Regering wel al een principiële akkoord gegeven dat Cultuurloket naast eerstelijnsadvies, ook tweedelijnsadvies inzake de coronasituatie

voorziet. Daaronder valt bijvoorbeeld advies op maat of begeleiding bij het indienen van aanvragen. Voor alle duidelijkheid: dit is een tijdelijke uitzonderingsmaatregel, die afwijkt van de huidige beheersovereenkomst.

Vanmorgen heeft de Vlaamse Regering daarover ook nog van gedachten gewisseld en de besluitvorming daarover zal in het licht van 15 mei genomen worden. Ik wil daarbij een bedenking maken. Een belangrijke culturele organisatie die tot nu toe zonder subsidie heeft gefunctioneerd, komt volgens onze redenering niet in aanmerking voor steun omdat ze nooit subsidies heeft aangevraagd. Andere organisaties die gigantisch vele subsidies hebben aangevraagd, hebben nu misschien geen nadeel of minder nadeel door de crisis, hun voortbestaan wordt in elk geval niet bedreigd. Ik wil maar zeggen dat die oefening nog niet is uitgekristalliseerd. Ik besef heel goed dat enkel vasthouden aan de gesubsidieerde sector niet houdbaar is. We denken daar nog over na en ik sta zeker open voor suggesties vanuit het werkveld. Eenvoudig is deze afbakening niet, toch niet wanneer rekening moet worden gehouden met budgettaire beperkingen. Mocht je zeggen: ik heb geen enkele beperking rond budgetten, dan is er veel mogelijk.

Die discussie zouden we willen uitkristalliseren in het licht van 15 mei, want daar komt ook bij dat veel van die zaken niet vast te pinnen zijn in de culturele sector. Het gaat ook wat ruimer dan alleen de culturele sector, wat het vraagstuk alleen maar complexer maakt, niet om vast te stellen, maar om op te lossen. In het licht van 15 mei zou die puzzel wel moeten worden gelegd.

Wat is de vooropgestelde timing vanaf wanneer organisaties een beroep kunnen doen op het noodfonds? Ik heb u juist de timing gegeven van het werk binnen de Vlaamse Regering en de verdeling, en daarna is het aan de departementen. Die operationalisering wordt op dit moment verder uitgewerkt.

Is het denkbaar ruimer te gaan dan 200 miljoen euro? De Vlaamse Regering heeft op dit moment een budget van 200 miljoen euro vrijgemaakt. We gaan kijken hoever we daarmee geraken. Dat is wat er op dit moment is bepaald, en we zien wel hoe dat verder evolueert.

Zijn we al gestart met het uitwerken van een relanceplan? Vorige week vond een overleg plaats tussen mijn kabinet, het kabinet van minister Dalle, het departement en de steunpunten en fondsen. Hier spraken we voor de eerste keer over mogelijke voorstellen voor de gefaseerde heropstart van de culturele sector. Laten we ook niet vergeten dat de creatieve sectoren breder gaan dan de cultuursector zelf. Ook met minister Crevits zal ik hierover overleg plegen.

Collega's, dit wil zeggen dat ik een heel precieze timing van wanneer organisaties het geld op hun rekening hebben staan, nog niet kan geven. We zitten geprangd tussen enige omzichtigheid die nodig is, en de urgentie van sommige organisaties of individuen met het water aan de lippen. Ik zal dat goed afwegen. Ik besef heel goed dat we snel moeten gaan, maar wanneer je te snel gaat, zie je ook een aantal zaken over het hoofd.

Vanuit de oppositie is het natuurlijk gemakkelijk om te zeggen dat het sneller en sneller moet, maar als je de knopen moet doorhakken, is het goed om het volledige plaatje goed in beeld te hebben om die knopen op de juiste manier door te hakken. Ik vraag daar enig begrip voor.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister-president, uiteraard heb ik begrip voor deze ongeziene situatie waarop niemand was voorbereid, waarvoor ook geen draaiboeken klaar lagen en waarvoor we niets hadden uitgetekend. Het is inderdaad een iteratief proces en we proberen zo snel mogelijk te schakelen.

Ik zie toch twee snelheden. Voor de bedrijven liggen er allerhande premies klaar, en we zullen bij de belastingaangifte wel zien of die terecht zijn uitgekeerd. Maar die brede creatieve sectoren zijn sowieso heel preciaire sectoren met enorm veel concurrentie en heel flexibel werk. Nu blijkt hoe flexibel werk ook heel precair is. Iedereen die niet kan rekenen op de hinderpremies en de andere maatregelen die op het federale niveau zijn genomen, kijkt naar dat noodfonds.

Ik blijf op mijn honger zitten. Het zou zeer goed zijn om duidelijkheid te verschaffen over hoeveel er precies naar de cultuur zal gaan. Er is de sierteelt, de opvang van scholen, hoeveel gaat er dan nog overblijven? Heel veel mensen zitten te wachten om daar enigszins zicht op te krijgen. U zegt dat het alleen maar zal worden toegekend als de schade aantoonbaar is. Opnieuw gaat het dan over een hele procedure terwijl het eigenlijk sneller kan. U hebt de datum van 15 mei vooropgesteld, en dus gaat iedereen uitkijken naar die datum.

Dan de kwestie van 'enkel de gesubsidieerde sector'. U zegt dat u daar een directe link mee hebt. Dat klopt, zeker en vast is dat zo. Toch is dat veel te eng. De grote culturele gesubsidieerde organisaties zoals deSingel zetten zelf initiatieven op. Ik zag iets passeren van deSingel: daar gaat men de niet-teruggeclaimde tickets ook in een noodfonds steken om de noodlijdende artiesten te kunnen bijstaan. Zij nemen op dat vlak hun verantwoordelijkheid. Ik hoor dat die organisaties al hun contractuele engagementen willen behouden: van alle geannuleerde voorstellingen en presentaties, enzovoort. Daarnaast zijn er echter nog massa's mensen die voor tv werken – ik denk aan Studio 100 –, van kabelslepers tot acteurs, die nog geen contract hadden en die nu helemaal zonder inkomen zitten. Ik roep dus absoluut op om ook te kijken naar de dwingende noden van mensen die werken in de brede cultuur- en eventsector, in festivals, die vandaag op niets een beroep kunnen doen. Het gaan om veel meer mensen dan wij allemaal beseffen.

Die 200 miljoen euro, dat is een mooie inspanning. Ik ben heel blij dat u een opening laat om te bekijken of dat bedrag nog naar boven kan worden aangepast, mocht het nodig blijken. Ik denk toch dat ik u goed gehoord heb. Kijk naar Nederland: daar hebben ze 300 miljoen euro alleen al voor de cultuursector. In Frankrijk is dat 500 miljoen euro, enkel voor cultuur. In Zweden is dat ook 500 miljoen euro. De omringende landen doen, alle schaalverschillen in acht genomen, veel meer want bij hen gaat het enkel over de cultuursector.

Met het noodfonds, zoals het nu is, zal er snel moeten worden geschakeld. Het moet worden opengesteld voor de brede sector, ook de gesubsidieerde sector. Het moet snel worden opgestart. Er moet snel duidelijkheid komen. We zullen de middelen moeten verhogen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ik ben blij dat u het nog niet helemaal hebt beperkt tot enkel de gesubsidieerde sector. U maakt hier echt wel de juiste afweging. Er zijn effectief organisaties die altijd hebben gezegd dat ze het zonder subsidies doen. Ze proberen zoveel mogelijk op te treden in culturele centra en ze proberen de eindjes aan elkaar te knopen. Maar nu valt alles weg. We willen die hele sector meehebben. Het is goed dat u nog eens goed nadenkt of het klopt en dat u hiervoor de tijd neemt. Het is verschrikkelijk om te zien hoeveel ondernemers het moeilijk hebben in de cultuursector en de evenementensector. De overheid moet proberen te investeren. De factuur zal inderdaad hoog zijn. Maar het levenswerk van ondernemers te zien kapotgaan door de combinatie van – wat is het nu? – een vleermuis en een slang in Wuhan?

Dit doet mij altijd terugdenken aan een persoonlijk verhaal. Mijn ouders waren kleine zelfstandigen. Mijn vader deed in elektrische verwarming. Hij heeft op zeer jonge leeftijd een hersenbloeding gehad. Hij was dus alles kwijt. Hij heeft zeer lang

in coma gelegen. Wij hadden op dat moment heel veel investeringen gedaan. Ik kan u verzekeren hoe snel het dan gaat. Je kunt de leveranciers niet meer betalen. Je hebt geen nieuwe klanten meer. Je geraakt in een vicieuze cirkel. Mijn ouders zijn overkop gegaan. Ik zal nooit vergeten dat mijn vader opnieuw leerde praten. Op hetzelfde moment was de deurwaarder heel de boel aan het inladen. Ik kan u zeggen dat zoiets je tekent. Ik zie vandaag heel veel zaken gebeuren bij ondernemers die totaal niet hebben gekozen voor wat er nu gebeurt. Ze hebben heel hun leven dag in dag uit keihard gewerkt. In het West-Vlaams zeggen ze: 'slag om slinger'. Nu worden ze geconfronteerd met iets waar niemand iets aan kan doen. Dan moeten wij, als overheid, heel hard beseffen wat onze verantwoordelijkheid hierin is. We moeten de gezonde bedrijven daaruit trekken. We moeten echt alle inspanningen leveren, ons 'stretchen', om zoveel mogelijk mensen, ondernemers, daaruit te trekken.

Dit was een persoonlijk verhaal. Mijn excuses indien dit niet helemaal in de lijn ligt van deze commissie. Maar ik vertelde het om duidelijk te maken waarom het zo belangrijk is. Het mogen niet zomaar cijfers van faillissementen zijn, van zaken die overkop gaan. Daarachter zit er altijd een gezicht, iemand die zijn levensdroom overkop ziet gaan. Als politici moeten wij ons daarvan ten volle bewust zijn.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister, ik ben blij dat u een opening laat om het verder open te stellen naar niet-gesubsidieerde instellingen. Het laatste dat we mogen doen is mensen benadelen die jarenlang hebben gewerkt zonder subsidies. Dat is de wereld op zijn kop.

Toen u het noodfonds aankondigde, was ik tevreden over het totaalbudget, maar heb ik ook al vragen gesteld over dat bedrag. We wisten en weten nog altijd niet – ook al hebben we er nu een beter zicht op – hoelang alles zal duren en hoe groot het bloedbad zal zijn. Het is zwaarder dan we dachten. Voor vele delen in de cultuursector is er nog geen licht aan het eind van de tunnel.

Ik besef maar al te goed dat er budgetbeperkingen zijn, maar in dezen hoop ik toch dat er binnen de regering nog een inspanning gevonden kan worden. Maar ga alstublieft geen geld bij drukken zoals econoom De Grauwe zegt, want dan zien we nog jaren zwarte sneeuw.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik sluit me absoluut aan bij het onderzoek naar de niet-gesubsidieerde sector, maar ik ben ook wel gevoelig voor hoe dat dan moet, want het is inderdaad niet eenvoudig.

Ik wil ook graag vooruitkijken. We zijn nu bepaalde problemen aan het oplossen en dat is heel belangrijk. Uit mijn eigen ervaring in de sector en uit de vele contacten die ik de laatste dagen heb gehad met producenten, gesubsidieerd of niet-gesubsidieerd, blijkt dat er een nieuw heel groot probleem aankomt. Wat er op dit moment klaarligt aan producten om vanaf september verspreid te worden – vergeef me de managerstaal –, zal niet verspreid kunnen worden als de normen blijven zoals ze nu zijn. Als je de regels bij een dansvoorstelling wil volgen op het podium, dan moet er voortaan gedanst worden op vier meter afstand. Dat is niet haalbaar. Laat ons dan ook nadenken over innovatie in de sector.

Ik zag gisteren een reportage in het Journaal waarin een firma omschakelde omdat het product dat ze nu hebben niet vatbaar is voor consumptie in dit seizoen. Zij krijgen een daarvoor innovatiepremie. Ik kom dan bij een oud zeer dat ik al een aantal keren heb aangekaart: waarom worden de vele innovatiegelden voor de economische sector ook niet aangesproken voor de cultuursector? Ik vrees dat de

‘producten’ aangepast zullen moeten worden om ze te kunnen verspreiden. Ik wil deze bezorgdheid zeker meegeven en we moeten daar in de volgende commissies op terugkomen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, in uw antwoord zitten heel wat elementen die ik kan bijtreden. Het is goed dat u zich niet laat opjagen en begrip en de nodige tijd vraagt om tegen 15 mei dan te bekijken hoe die middelen aangewend zullen worden en naar welke sectoren ze gaan. We steunen de oproep om niet alleen naar de gesubsidieerde sectoren te kijken. U hebt terecht geschetst dat er binnen de zogenaamde niet-gesubsidieerde sectoren verschillende organisaties en gezelschappen zijn die eerder nooit subsidies hebben gekregen, maar voor wie het nu ook een verhaal van leven of dood is.

Maar ik denk dat het heel belangrijk is dat er, vooraleer die beslissingen genomen worden, een heel goed zicht is op de schadeberekening die gemaakt is bij de verschillende organisaties en sectoren. Dat moet eerst gebeuren, en vervolgens moet er prioritair gezorgd worden dat de inkomens van de gezinnen veiliggesteld worden. Het is altijd de drijfveer geweest binnen de Vlaamse Regering, de initiatieven die jullie genomen hebben, compensaties en hinderpremies enzovoort: dat was geen vergoeding voor een verlies aan inkomsten, dat zijn altijd middelen geweest om ervoor te zorgen dat zij door deze moeilijke periode kunnen geraken, dat zij na deze periode zeker zijn te kunnen overleven en om die inkomsten en tewerkstelling voor die gezinnen te kunnen garanderen. Ik hoop dat dat ook een van de leidende principes zal zijn bij de toewijzing van de middelen uit het noodfonds. De vraag gaat heel groot zijn.

Dat brengt me bij het tweede punt: de vraag naar die 200 miljoen euro. Ik ben heel blij dat u hier die opening maakt om te bekijken of er eventueel meer nodig is en of er meer kan worden gevonden. Ik denk dat dat heel hard nodig zal zijn, gezien de veelheid aan vragen die uit de verschillende sectoren komen. Nu moeten wij er vanuit onze commissie mee over waken, en u als minister van Cultuur, dat onze vrijetijdssector – zo worden wij soms genoemd – ook nog voldoende middelen krijgt om door deze crisis te gaan en achteraf ook nog aan relance te doen.

Ik wil ook nog wijzen op een derde punt, namelijk de bevoegdheidsverdeling die gerespecteerd moet worden, tussen enerzijds Vlaanderen en anderzijds het lokale niveau. Het mag niet de bedoeling zijn, ook niet binnen dit noodfonds, om echt lokale organisaties te gaan ondersteunen. Daar is in de eerste plaats een rol weggelegd voor onze lokale besturen. Wij moeten doen wat wij moeten doen en de lokale besturen moeten doen wat zij moeten doen. Voor de rest, minister-president, kijk ik uit naar de verdeling van de middelen van het noodfonds. Ik heb er vertrouwen in dat u en uw collega's in de Vlaamse Regering dat op een verstandige manier zullen doen, het is een prioriteit voor die tewerkstelling en het garanderen van inkomsten voor onze gezinnen. Alvast bedankt.

Marius Meremans (N-VA): Vanuit onze fractie hoop ik dat wij in deze commissie ook niet overgaan tot een opbod tussen sectoren. Dan zijn we volgens mij niet goed bezig. Ik begrijp de noden en ik begrijp dat er heel veel noden zijn in de sector, en dat de creatieve sector ook een economische sector is, is nogal duidelijk. Maar ik pleit ook voor enige zin voor realisme, ook binnen deze commissie. Het belangrijkste voor ons is dat het landschap overeind blijft, dat we de mensen door de crisis kunnen loodsen en dat we nadien ook opnieuw kunnen opstarten. Ja, volgens mij zullen in dat noodfonds ook de nodige keuzes gemaakt moeten worden en moet er ook gekeken worden of er daadwerkelijk schade is geleden en of er daadwerkelijk de mogelijkheid is om voort te werken. Dat is gewoon een terzijde die ik nog wil meegeven.

Minister-president Jan Jambon: Ik zal zeer kort zijn, want de meesten van jullie hebben bedenkingen gegeven en niet echt vragen gesteld. Maar ik heb toch drie korte opmerkingen.

Ten eerste, mevrouw Segers: de bedrijven versus de cultuur. Als mensen uit de cultuur aanspraak willen maken op die cheque van 3000 euro, dat ze het maar doen. We steken die net in een noodfonds omdat we denken dat de nood zich daar op een totaal andere manier situeert. Ja, we zijn daar heel pragmatisch geweest. Als we daar voor die 3000 euro moeten gaan zoeken hoeveel dingen men nu eigenlijk ... We zeggen dat we voor diegenen die een terugval hebben van omzet met 60 procent, twee dingen kunnen doen: we kunnen zeggen dat ze alle dossiers moeten invullen of we gaan van goede trouw uit en we doen een post-factum-controle bij de btw. Ik denk dat de zaak in de cultuursector op een andere manier ligt, dat dat meer specifiek is dan voor die individuele bedrijven, dat gaat meestal over winkels die moeten sluiten. Ik houd dus eigenlijk niet zo van die tegenstelling die u nu maakt, zo van 'voor de bedrijven doet u het allemaal heel rap en pragmatisch'. Ik had dat willen doen, iedereen in de cultuursector een vast bedrag, en men krijgt onmiddellijk die cheque uitgekeerd, en daarna praten we er niet meer over. Als u mij dat voorstelt, oké, dan kan ik dat direct implementeren. Ik denk dat we dan heel veel onvrede en ontevredenheid in de cultuursector zouden produceren en dat is absoluut mijn bedoeling niet.

Mijnheer Pelckmans, ik heb geen enkel probleem met managementtaal, integendeel. Ik denk dat je een crisis moet managen, en bij management hoort managementtaal. Maar dat was niet de grond van mijn opmerking.

In het beheren van deze crisis, los van de fasen die premier Wilmès heeft voorgesteld, heb je drie fasen. De eerste is de fase van de crisis zelf, en de maatregelen die je moet nemen om de crisis in te dijken. De tweede is de fase van de exitstrategie, om uit de crisis te geraken. Nu zitten we op het scharnierpunt van die twee fasen. De derde fase is minstens even belangrijk en dat is, als je ziet dat we uit de crisis geraken, de vraag: hoe kunnen we relanceren om zo rap mogelijk terug naar het normale te gaan, als we ooit naar het normale gaan? Misschien wordt dat dan een nieuw normaal.

Natuurlijk moeten we aan die relance en aan het middellangetermijnperspectief denken, maar nu zijn we nog op het scharnierpunt van de crisis indijken en uit de crisis geraken. We kunnen natuurlijk alles op een hoop gooien, maar dat lukt niet. Dit is onze aanpak. Vandaag hebben we in de regering een ecologisch relancecomité goedgekeurd. We gaan ook hetzelfde doen met een maatschappelijk relancecomité. Die twee moeten samen sporen. Daar beginnen we nu ook oog voor te hebben, maar alles op z'n tijd, zoals ze bij ons zeggen.

Collega's, voor ik valse verwachtingen schep: ik heb nog geen opening gemaakt om die 200 miljoen euro op te drijven. Ik heb gezegd dat de beslissing van de Vlaamse Regering waar we nu mee werken, 200 miljoen euro is. Ik wil vanavond of morgen echt niet op Belga zien staan: 200 miljoen euro, vergeet dat, het zal wel een hoger bedrag zijn. Dat heb ik niet gezegd, voor alle duidelijkheid.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister-president, jammer. Ik had echt een opening gehoord in uw laatste antwoord op mijn eerste vragen. U zei dat u zou herbekijken wat nodig is om misschien uit te breiden. Jammer dat ik dat mis begrepen heb. Die deur is dan weer dicht, maar so be it.

Ik denk dat u mij mis begrijpt als ik het heb over de bedrijven. U zegt dat die bedrijven zeker en vast kunnen rekenen op de maatregelen die genomen zijn. Ik denk dan bijvoorbeeld aan Studio 100 en Live Nation. Die zullen dat ook wel doen.

Het gaat mij niet over hen, het gaat meer over de talloze zelfstandigen en freelancers die werken voor producties van Studio 100 en Live Nation enzovoort. Het gaat mij over die mensen, die niet per se werken voor gesubsidieerde, of uitsluitend gesubsidieerde organisaties. Daar zijn er maar weinig van. De meeste mensen in de culturele sector werken zowel voor de VRT, als voor de theaterhuizen, als voor bedrijven als Studio 100. Het gaat me over hen. Wij moeten hen proberen te helpen. Dat is de vraag om het noodfonds te openen voor die cultuurwerkers die ook werken voor niet-gesubsidieerde organisaties.

Collega Pelckmans, niet alleen om reden van social distancing zullen producties niet meer in aanmerking komen voor spreiding. We moeten de lokale besturen voor hun verantwoordelijkheid stellen voor de lokale organisaties. Maar wat als de lokale besturen, die ook in het najaar misschien nog regels van social distancing zullen moeten toepassen, voorstellingen zullen moeten annuleren in hun cultuurcentra en gemeenschapscentra? Wat als ze niet hun verantwoordelijkheid nemen en bij annulatie niet zullen betalen? Ik zag daarover vandaag een tweet van Jelle Cleymans langskomen, bijvoorbeeld. Wie gaat die artiesten dan betalen? Dat is iets wat we al tegen september zullen moeten voorzien.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over coronasteunmaatregelen in de erfgoedsector – 2032 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil mij even verontschuldigen omdat ik een vraag had in een andere commissie. Daardoor heb ik die laatste vraag over het noodfonds nauwelijks kunnen beluisteren, enkel het einde. Het gaat bij mij ook weer over het noodfonds, maar ik ga toch mijn vraag brengen zoals ik ze heb ingediend. Want nu gaat het even over de erfgoedsector, ook een belangrijk onderdeel van onze cultuursector.

Die sector zou ook een plaats krijgen in dat noodfonds van 200 miljoen euro, naast jeugd, media, toerisme, onderwijs enzovoort. Het is evident dat daarbij wordt ingezet op urgente situaties – het woordje nood zit erin vervat. Zo'n noodfonds kan dus nooit de volledige schade van de crisis dekken.

We vinden het heel positief dat de sector ook betrokken zal worden om de totaliteit van die impact in beeld te brengen. Maar dat vraagt ook nog een beetje tijd. Ik heb dus begrepen dat de regering daarover vandaag een timing heeft afgesproken, maar dat de uitrol van het noodfonds nog moet worden vormgegeven. Maar ondertussen begint wel de exitstrategie, die wordt ook uitgerold. Het loopt dus een beetje parallel.

De erfgoedsector is dan nog bijzonder omdat hij complex is, en dat verplicht ons toch om ook daar even stil te staan bij de implementatie van het noodfonds voor deze sector. De gerichtheid op de kwetsbare doelgroepen is een van de mooie uitgangspunten van zo'n noodfonds, maar over wie het dan gaat, ligt voor sommige sectoren al meer voor de hand. Voor de erfgoedsector zit er toch een grote diversiteit in die kwetsbaarheid. Het kan bijvoorbeeld gaan om het niet-gesubsidieerde veld dat zich dagdagelijks inzet, en zo de maatschappelijke verankering van erfgoed versterkt.

De financiële investeringen die verenigingen en erfgoedgemeenschappen allerhande doen voor hun activiteiten, zijn misschien niet enorm groot, maar voor die sector zijn ze wel pertinent. Daarnaast heb je de niet-zichtbare werknemers die al vaak door de kunstensector zijn genoemd: de erfgoedwerkers die met dagcontracten werken in alle mogelijke statuten, en zich niet altijd kunnen beroepen op de technische werkloosheid. Maar het is hier vandaag ook al ten overvloede aan bod gekomen.

En natuurlijk heb je dan de gesubsidieerde organisaties. Ik denk aan musea, erfgoedbibliotheken, archieven. Die zijn deels toch ook afhankelijk van hun bezoekersstromen. Die zijn ook heel hard getroffen, zij verliezen dagdagelijks inkomsten, terwijl de kosten voor de specifieke vereisten van erfgoed niet of nauwelijks verminderen. Ik denk bijvoorbeeld aan constante klimatisering, ongeacht of een museum open is of niet.

Deze ochtend was er op de radio het verhaal van de Koninklijke Musea voor Schone Kusten van België (KMSK) in Brussel. Daar sprak men, geloof ik, van 500.000 euro verlies per maand. Dat is natuurlijk een museum dat niet onder Vlaanderen valt, maar 500.000 euro voor dat museum: dat zegt toch al iets. De complexe structuren in de subsidiëring van de sector bemoeilijken allicht ook het definiëren van de oplossingen. Maar ik heb toch al wat vragen voor u.

Hoe brengt u voor het noodfonds de noden in beeld? Maar ik neem aan dat dat daarjuist misschien aan bod is gekomen voor de niet-gesubsidieerde erfgoedspelers. Streeft u naar een complementaire solidariteit tussen overheden? Hoe kan de evenwichtige ondersteuning worden gegarandeerd?

We vermoeden dat de impact nog lang voelbaar zal zijn. Ik kijk misschien al iets te ver vooruit, maar hoe zit het met de toekomstige middenstromen?

Het erfgoedaanbod in deze periode hebben we niet helemaal moeten missen. Ze zetten vooral in op heel veel digitale mogelijkheden. Maar we moeten toch ook toegeven dat bij het publiek toch stilaan een digitale moeheid, een lockdown-moeheid ontstaat.

Ik weet niet of jullie eergisteren het programma Vandaag hebben gevolgd met acteur Stefaan Degand en Michael De Cock van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg. Die spraken daar zelf ook op een bepaald ogenblik van het zogenaamde gecapteerde theater. Ze hadden daar toch ook hun bedenkingen bij. Ze waren daar geen onvoorwaardelijke voorstanders van. Dat is natuurlijk de kunstensector, de podiumkunsten. Maar ook bij musea vermoed ik dat dat toch een stukje speelt. Maar die kunnen bijvoorbeeld misschien al sneller terug aan de slag. Dat is trouwens ook zo door de Veiligheidsraad naar voren gebracht. Zij zouden misschien een proeftuin kunnen zijn voor de heropstart van de rest van het culturele leven.

De erfgoedsector speelt immers ook een rol in het sociale weefsel. Het zorgt ook voor mentaal welzijn. Dat leidt dan tot dromen over een snelle exitstrategie. Musea en archieven staan als eerste in de rij om daarover na te denken, omdat zij natuurlijk op een gestroomlijnde manier hun bezoekers kunnen ontvangen, ongeacht of dat op een veilige manier realiseerbaar is of niet. We hebben vorige week gezien dat u een nota hebt gekregen van het Vlaams Museumoverleg en van de Nationale Veiligheidsraad, waar u zelf bij betrokken bent en actief aan participeert. Die stelt in het vooruitzicht dat musea misschien op 18 mei ten vroegste kunnen opengaan. Maar of dat op een veilige manier gaat kunnen, en of de maatregelen niet te zwaar gaan doorwegen, dat zullen we moeten afwachten. Zij doen daar interessante voorstellen.

Stel dat die organisaties heropenen, hoe zit dat dan voor hen met de ondersteuning van het noodfonds? Ik neem aan dat dat een beperkt stuk is, maar kunt u daar al iets over zeggen?

Kan de sector verder worden ondersteund door intersectorale expertise om de exitstrategie te begeleiden?

Kan er overleg worden gestimuleerd tussen de verschillende overheden, om die maatregelen toch zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, en om op zijn minst van elkaar te leren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Inderdaad, een aantal elementen die u hier specifiek aanhaalt voor de erfgoedsector, lopen parallel met de andere vragen. Maar ik zal toch uw vragen beantwoorden.

Hoe brengen we de noden in beeld? Ten eerste hebben de steunpunten en belangenbehartigers gegevens en cijfers aangeleverd die de noden van zowel de gesubsidieerden als de niet-gesubsidieerden blootleggen. Ten tweede hebben we ook zicht op het groter economisch verhaal en de gevolgen van de coronacrisis via een externe economische analyse door Graydon en een interne economische analyse door mijn administratie zelf.

Streven we een complementaire solidariteit tussen overheden na? Die vraag ligt in het verlengde van uw laatste vraag, dus dezelfde vraag als uw laatste vraag, dus ik ga die samen beantwoorden.

Het is de bedoeling dat de diverse bestuursniveaus voor hun eigen bevoegdheden richtlijnen en compenserende maatregelen opstellen. Zo doet het federale niveau dat bijvoorbeeld inzake de wet op werkloosheid. Het Vlaamse niveau doet dat onder andere via een nooddecreet voor de culturele sector met versoepelingen rond subsidies. Hier geldt subsidiariteit als richtinggevend principe.

We stemmen uiteraard zowel horizontaal, dus met andere beleidsdomeinen in de Vlaamse overheid, als verticaal, dus met andere bestuursniveaus, maximaal af. Zo bijvoorbeeld onderhoudt mijn kabinet de contacten met het kabinet van federaal minister Muylle inzake de regeling rond werkloosheid. Mijn kabinet stemt ook af met de lokale bestuursniveaus in functie van eenduidige communicatie en richtlijnen.

Indien zich knelpunten op het vlak van complementariteit tussen overheden voordoen, bereiken die ons heel snel via de steunpunten, de belangenbehartigers en het departement. Op die manier kunnen we kort op de bal spelen en vlug ingrijpen.

In verband met de middelenstromen heb ik daarstraks al gezegd dat u begrijpt dat we gefaseerd moeten werken. In eerste instantie hebben we ons geconcentreerd op de korte termijn. Een aantal compenserende maatregelen, zowel monetair als niet-monetair, werden ingevoerd om de sector zuurstof te geven. Hiertoe behoren een dagelijks aangepaste Q&A door het Cultuurloket met de meest prangende vragen en antwoorden, het uitbreiden van de vrijwilligersverzekering en een aantal tijdelijke maatregelen via het besluit van de Vlaamse Regering Nooddecreet, zoals voorschotten vervroegd uitbetalen en soepelheid inzake administratieve verplichtingen en deadlines. Deze maatregelen werden ingevoerd om de meest acute noden op te vangen.

Het noodfonds is dan gericht op een iets langere termijn, alleszins tot het einde van de zomer. Vorige week vond een overleg plaats tussen mijn kabinet, het kabinet van minister Dalle, het departement en de steunpunten. Daar spraken we ook voor de eerste keer over mogelijke voorstellen voor de heropstart van de sector en eventueel extra middelen voor die heropstart. Maar daarover moet binnen de Vlaamse Regering nog een debat aangegaan worden.

U vroeg ook of de organisaties die heropenen, kunnen rekenen op ondersteuning van het noodfonds. De operationalisering van het noodfonds wordt op dit moment verder uitgewerkt. Zowel juridisch als financieel moet er bekeken worden op welke wijze we het best de beperkte middelen inzetten. We houden daarbij rekening met de economische impact op organisaties, die ook na een heropening nog kan doorlopen. Maar zoals gezegd, moeten de voorwaarden en procedures om een beroep te kunnen doen op het noodfonds, nog verder uitgewerkt worden.

Maar neem nu bijvoorbeeld de musea die zouden openen. Als de afbouw van de verspreiding van de epidemie verloopt zoals ze nu aan het verlopen is, zouden we inderdaad op 18 mei georganiseerd museumbezoek kunnen toelaten. We gaan dan zeker niet de deuren openen en een massale toestroom toelaten. Het gebeurt op een georganiseerde manier. Die heropening betekent niet, of toch niet in mijn ogen, dat zij dan buiten de toepassing van het noodfonds vallen. Door een heropening zal enkel de schade wat meer beperkt worden in vergelijking met mensen die veel langer inactief moeten blijven. Het element tijd zal zeker meegenomen worden, maar het zal wat mij betreft geen exclusief criterium zijn, waarbij iemand die vroeger mocht heropenen uit het noodfonds zou vallen. Dat lijkt mij niet eerlijk.

U vroeg of de sector kan worden ondersteund door intersectorale expertise. Zoals ik zonet heb aangegeven, vond vorige week een eerste overleg plaats tussen mijn kabinet, het kabinet van minister Dalle, het departement en de steunpunten, over mogelijke voorstellen voor de heropstart. Zowel vanuit de kabinetten, de administratie en de steunpunten waren voor de diverse subsectoren experts aanwezig. Op basis van dat overleg verzamelen we nu input voor de verdere uitwerking van de gefaseerde heropstart van de cultuursector. Daarnaast gaf de Vlaamse Regering al een principieel akkoord aan Cultuurloket om naast eerstelijnsadvies ook in tweedelijnsadvies inzake de coronasituatie te voorzien.

Het antwoord op uw laatste vraag heb ik al gegeven bij uw eerdere vraag.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Mijn reactie is alvast positief. Het is de laatste vraag van een drukke week voor een lang weekend, dus ik ga zeker niet lang meer aan het woord zijn.

Ik ben zeer tevreden dat er ook perspectief is voor de cultuursector, te beginnen met de musea. Ik denk dat we die alleszins alle kansen moeten geven, voor zover zij kunnen voldoen aan een aantal voorwaarden die allicht nog zullen worden opgelegd. Zij kunnen eigenlijk voor een stukje met tijdslots werken, iets wat de podiumkunsten bijvoorbeeld niet kunnen. Hun bezoekersmanagement kan veel beter georganiseerd worden. Ik ga daar nu niet allemaal op in, maar ik wil wel aangeven dat we daar veel belang aan hechten.

Ik volg ook de commissie Toerisme, samen met nog een aantal andere collega's. Daar hebben we toch ook al gezegd dat, als we deze zomer aan toerisme in eigen land moeten doen, we de mensen toch beter een stukje spreiden. Dat zou interessanter zijn voor onze kunstedes, maar ook voor andere steden en kleinere gemeenten met musea. We zouden ze dan bijvoorbeeld niet allemaal naar de kust sturen, want dat gaat daar ook problemen geven.

Daarvoor zal het toch belangrijk zijn dat onze musea op de een of andere manier kunnen opengaan, want zij zijn ook belangrijk voor de ontspanning van de mensen. Ik zeg het: alles op een scherm zien, op den duur worden mensen daar tureluurs van. En dan ga je ter ontspanning in een museum of het theater niet nog eens naar een scherm zitten te kijken. Het zou fantastisch zijn voor de mensen mochten we dat opnieuw in het echt kunnen doen.

Ik heb hier vroeger al gezegd dat er in het Verenigd Koninkrijk studies zijn die zeggen dat het voor de gezondheid van mensen belangrijk is dat ze aan cultuur kunnen doen, en musea spelen daarin zeker een rol. En ik denk ook dat ze een belangrijke rol kunnen spelen om het toerisme in Vlaanderen op gang te brengen deze zomer, en om het een beetje interessant te maken voor de mensen.

In Duitsland gaan de musea trouwens al open op 4 mei, dus laten we hopen dat 18 mei lukt. Maar wij beslissen daar niet alleen over, er is nog altijd dat vervelende virus dat meespeelt. Laten we hopen dat we het voldoende onder controle hebben.

Ik ga niet verder jullie tijd nemen. Misschien zijn er nog collega's die hierover iets willen zeggen. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik dank collega Brouwers voor de vraag. Ik denk dat u terecht een aantal zaken hebt aangehaald. Zeker als we het komende jaar allemaal vooral staycations gaan beleven, is het belangrijk dat ons erfgoed maximaal wordt ontsloten. Die vraag was dus wel belangrijk: hoe gaat dat allemaal in de praktijk gebeuren, welke musea gaan we weer openen, hoe gaan we dat allemaal organiseren? Een bijkomende vraag is of dat bijvoorbeeld ook voor de galerijen gaat gelden. Dat is een vraag die ik al verschillende keren heb binnengekregen.

Minister-president, ik denk dat we er bij de VRT echt voor moeten pleiten om weer een Vlaanderen Vakantieland in de ether te gooien, om de mensen de pareltjes van ons land te laten ontdekken. We hebben het daar vorige week ook al met uw collega, minister Dalle, over gehad. Ik heb begrepen dat collega Van Werde er niet voor staat te springen om de presentatie opnieuw te doen, maar er zijn genoeg jonge tv-makers om dit te realiseren. Laat ons dus gewoon Vlaanderen Vakantieland weer opstarten.

De voorzitter: Maar mevrouw Van Werde blijft natuurlijk eeuwig jong, dat wilde ik toch nog even meegeven.

De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Ik had nog een aanvulling op dat idee van Vlaanderen Vakantieland. Dat is iets wat wij ook zeker ondersteunen. Wij hebben dat ook al gevraagd, en collega Sloomans heeft het voorgelegd aan minister Demir. Zij stond daar toen op haar beurt weigerachtig tegenover, maar minister Dalle liet wel een opening. Dit lijkt mij een zeer goed idee, en als je iemand jong zoekt om dat te presenteren, dan mag mevrouw Van Werde dat nog altijd op zich nemen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb begrepen dat jullie al van 2 uur deze middag voor het scherm zitten voor deze onlinevergadering, op het gevaar af dat jullie uren zouden worden. Daarom heb ik verder geen aanvullingen meer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.